

Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego
Plac Jana Kilińskiego 3
71-414 Szczecin

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego 2030

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego
**Szczecińskiego Obszaru
Metropolitalnego 2030**

STOWARZYSZENIE
SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU
METROPOLITALNEGO

Spis treści

1. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego SOM 2030 – Streszczenie	4
2. Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego	24
3. Szczeciński Obszar Metropolitalny	26
Województwo Zachodniopomorskie	30
Miasto Szczecin	32
Powiat Policki	34
Gmina Dobra	36
Gmina Goleniów	37
Gmina Gryfino	38
Gmina Kobylanka	39
Gmina Kołbaskowo	40
Gmina Nowe Warpno	41
Gmina Police	42
Gmina Stare Czarnowo	43
Miasto Stargard	44
Gmina Stargard	45
Gmina Stepnica	46
Miasto Świnoujście	47

Szanowni Państwo,

od prawie 20 lat Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego kształtuje wizję rozwojową regionu, dbając o różnorodne potrzeby i uwarunkowania poszczególnych samorządów. Partnerska współpraca, którą wypracowaliśmy przez te wszystkie lata niesie za sobą wielowymiarowe korzyści. Świadome decyzje o wspólnym planowaniu, które uwzględniają potencjały oraz możliwości partnerów, są kluczem do działań poprawiających poziom i jakość życia mieszkańców metropolii. Naszym wspólnym osiągnięciem jest partnerskie traktowanie wszystkich uczestników procesu budowania spójnej i konkurencyjnej metropolii, z poszanowaniem ich tożsamości.

Przyjęta do realizacji przez samorządy zrzeszone w Stowarzyszeniu Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego „Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego 2030” jest wyrazem naszej wizji metropolii, w którym partnerstwo SSOM jest skupione na efektywnym wspieraniu rozwoju mieszkańców i całej wspólnoty.

Łączy nas ten sam cel – lepsze warunki życia, budowanie odporności na zmiany, w tym na negatywne skutki zmian klimatycznych oraz przeciwdziałanie procesom depopulacji.

Chcemy być #silni #społeczni #otwarcy i #mobilni.

Broszura, którą składam na Państwa ręce, ma przybliżyć przyjętą przez Stowarzyszenie wizję przyszłości Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Zachęcam do lektury,

Przewodniczący Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego

– **Piotr Krzystek** –

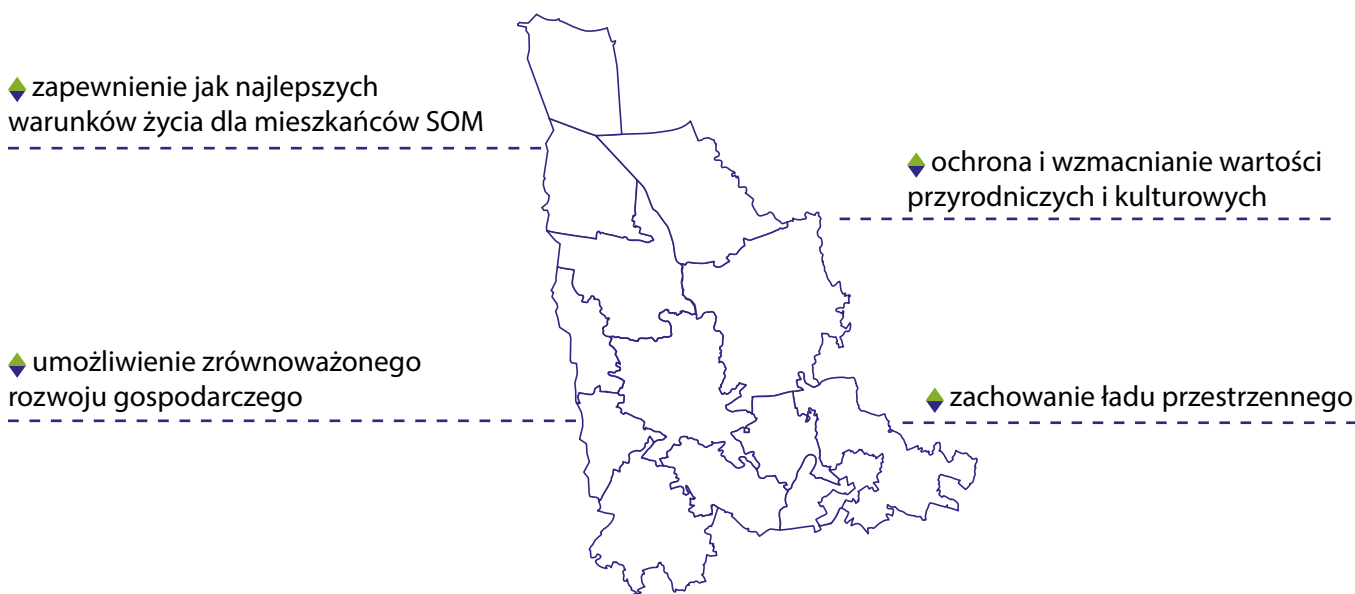
Prezydent Miasta Szczecina

1 STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO SOM 2030 – STRESZCZENIE

Strategia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego ma charakter ponadlokalny. Stanowi podstawę realizacji wspólnych działań na rzecz osiągnięcia celów określonych przez 15 członków Stowarzyszenia SOM. Wykorzystuje mocne strony jednych, by wzmocnić drugich, dla stworzenia najlepszych warunków życia mieszkańców całego obszaru metropolitalnego.

CEL NADRZĘDZNY SOM:

WZMACNIANIE ODPORNOŚCI SOM, W TYM NA ZMIANY DEMOGRAFICZNE I KLIMATYCZNE

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego SOM 2030 to **najważniejszy dokument strategiczny** dla Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Dlaczego?

- ✔ bo odnosi się do całego obszaru, a nie pojedynczych gmin
- ✔ bo prezentuje, jak integrować działania, by rozwijać w równym stopniu obszary wiejskie i miejskie
- ✔ bo wskazuje, jak wykorzystywać silne strony gmin
- ✔ bo realizacja Strategii jest realną szansą na trwałą poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej całego obszaru
- ✔ bo daje dobre podstawy do rozwoju partnerskiej współpracy na linii Szczecin (miasto rdzeń) gminy – powiat policki – województwo

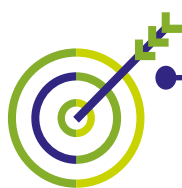
Adresaci Strategii:

- ◆ mieszkańcy SOM
- ◆ instytucje zajmujące się planowaniem rozwoju na poziomie lokalnym i ponadlokalnym

Partnerzy we wdrażaniu Strategii:

- ◆ samorządy (urzędy gmin, miast, starostwo powiatowe i urząd marszałkowski oraz jednostki im podległe)
- ◆ organizacje pozarządowe (NGO) działające w zakresie kultury, turystyki, wsparcia biznesu, zraszające mieszkańców, przedsiębiorców i inne podmioty zainteresowane rozwojem SOM

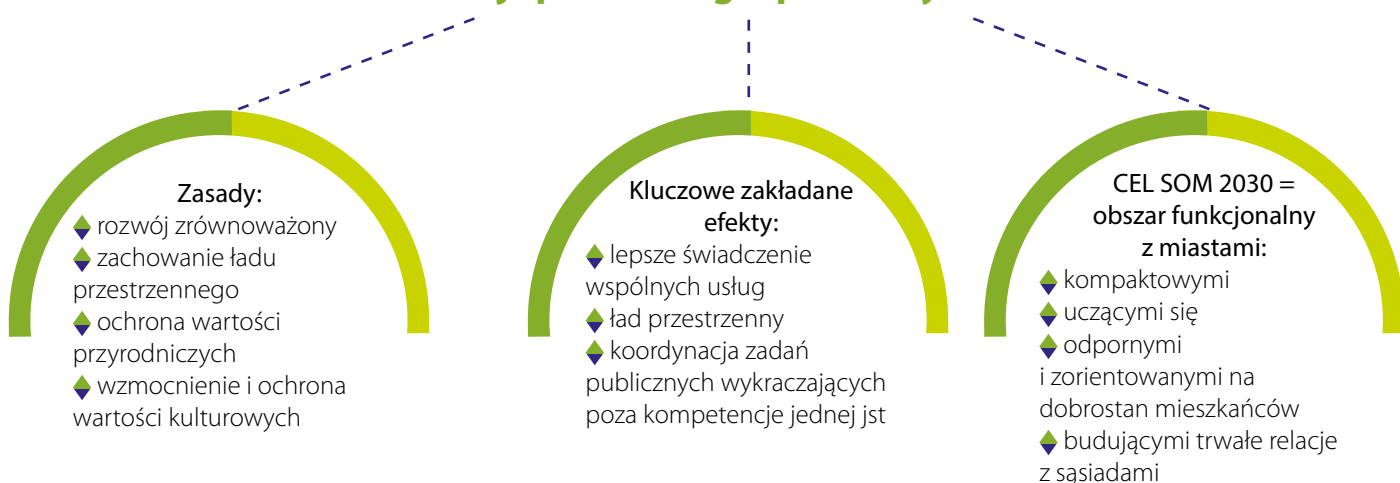
ARCHITEKTURA ZAMIERZEŃ STRATEGII

Wizja Strategiczna 2030 (2040)

Szczeciński Obszar Metropolitalny zorientowany na dobrostan wszystkich mieszkańców, budujący relacje sieciowe, uczący się, oszczędny, odporny i innowacyjny

Rozwój społeczno-gospodarczy SOM

Wyzwanie

Wspieranie procesów rozwojowych w obliczu spadku potencjału demograficznego

Strategiczne obszary działań

Innowacyjność,
Rynek pracy

Środowisko,
adaptacja do
zmian klimatu

Usługi
społeczne

Transport
i mobilność,
infrastruktura

Edukacja

Instytucje,
partnerstwa,
sieci sojusze

Transport,
Rekreacja

Cel nadrzędny

Wzmacnianie odporności SOM na zmiany demograficzne i klimatyczne poprzez integrację funkcjonalno-przestrzenną i wykorzystanie wspólnego potencjału obszaru.

CO REALNIE DAJE NAM REALIZACJA STRATEGII – SPODZIEWANE EFEKTY

1. Efektywność działań

- Działania skoordynowane
- Działania wielopoziomowe, wykraczające poza granice jednej gminy / miasta
- Działania mające wspólny cel
- Działania odpowiadające na potrzeby

2. Władze samorządowe

- Nowa jakość w zarządzaniu publicznym – określenie jasnych celów i rezultatów, weryfikacja osiągania efektów ⇒ ODPOWIEDZIALNOŚĆ
- Silne wzajemne relacje – przestrzenne, społeczne i gospodarcze ⇒ ZNIESIENIE GRANIC ADMINISTRACYJNYCH W PROCESIE PLANOWANIA ROZWOJU
- Partnerstwo ⇒ WSPÓŁPRACA Z WIELOMA PARTNERAMI
- Sprawność i lepsze kompetencje ⇒ MĄDRE ZARZĄDZANIE, SPRAWNOŚĆ ADMINISTRACJI
- Umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych (pandemia, powódź, itp.) ⇒ REALNE WSPARCIE I POMOC, ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

3. Rodzaje działań

- **Infrastruktura**
 - Planowanie przestrzenne w połączeniu z planowaniem strategicznym
 - Spójny system urbanizacji
- **Ludzie**
 - Dostosowanie edukacji zawodowej do potrzeb rynku pracy
 - Usługi opiekuńcze dla osób starszych i zależnych (tzw. srebrna gospodarka)
 - Nowoczesne techniki kształcenia i edukacji
 - Asymilacja migrantów
 - Wspieranie innowacji oraz edukacji cyfrowej
- **Usługi**
 - Równy dostęp do usług publicznych (wyrównanie dostępu na terenach wiejskich z dostępem na terenach miejskich)
 - Powiązanie funkcjonalne obszarów wiejskich z miejskimi
 - Przeciwdziałanie suburbanizacji
 - Integracja sieci transportowej i połączeń komunikacyjnych

WIZJA – CZYLI STAN, DO KTÓREGO DAŻYMY

Szczeciński Obszar Metropolitalny zorientowany na dobrostan wszystkich mieszkańców, budujący relacje sieciowe, uczący się, oszczędny, odporny i innowacyjny

RÓWNOWAGA, DYNAMIKA I INNOWACYJNOŚĆ

SOM 2030 = **Zintegrowana** jednostka metropolitalna, **przygotowana na zmiany** (klimatyczne, pandemie, itp.), dążąca do **podniesienia jakości życia mieszkańców** i **ograniczenia różnic** rozwojowych w gminach, tworząca **zrównoważone i bezpieczne** miejsce do życia i pracy

Fundamentalne zasady rozwoju SOM: poszanowanie energii, środowiska i czasu, przeciwdziałanie nadmiernej eksploatacji zasobów (rozwój zrównoważony)

Gospodarka ukierunkowana na usługi, rozwój zabudowy mieszkaniowej, wyzwania środowiskowe i klimatyczne

Ośrodki miejskie pełniące funkcje portowe, produkcyjne i usługowe

Swobodny dostęp do atrakcyjnego rynku pracy i usług publicznych, gwarantujący poczucie bezpieczeństwa i wysoką jakość życia

Szeroka oferta rozwiązań komunikacyjnych, edukacyjnych, społecznych i w zakresie obsługi biznesu kierowana przez samorządy do mieszkańców

Szczecin = ośrodek metropolitalny o znaczeniu transgranicznym i bałtyckim, mający status ośrodka akademickiego

TRANSFORMACJA SOM W 4 OBSZARACH INTEGRACJI

- ◆ Dbłość o klimat, środowisko i krajobraz
- ◆ Przyjazna przestrzeń odpowiadająca na potrzeby i wyzwania wspólne dla obszaru
- ◆ Zwiększona kultura mobilności i zmiana zachowań komunikacyjnych
- ◆ Rozwinięte relacje i kompetencje społeczne

WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA, KONKURENCYJNOŚĆ, ODPORNOŚĆ

jako odpowiedź na podstawowe
WYZWANIA

WYZWANIE I

Wzmacnianie odporności SOM na zmiany, w tym demograficzne oraz transformacja społeczno-gospodarcza, podniesienie jakości życia

WYZWANIE II

Niwelowanie nierównomiernej i zróżnicowanej dostępności zewnętrznej i wewnętrznej w SOM, wprowadzanie rozwiązań nowej kultury mobilności

WYZWANIE III

Dążenie do osiągnięcia synergii przestrzenno-ekologicznej w obszarach adaptacji do zmian klimatu, zasobooszczędności i funkcjonalności

WYZWANIE IV

Optymalne wykorzystanie potencjałów SOM oraz partnerskiej współpracy międzysektorowej pomiędzy JST i innymi partnerami

CELE STRATEGII – STRUKTURA

CEL GŁÓWNY STRATEGII:

Budowanie odporności SOM na zmiany, w tym demograficzne i klimatyczne poprzez dalszą integrację funkcjonalno-przestrzenną i wykorzystanie wspólnego potencjału obszaru

CEL STRATEGICZNY 1:

WZMACNIANIE RELACJI ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH SOM

Dążymy do ... ⇨ DOSTĘPNY SOM

dostępność wewnętrzna obszaru

dostępność transportowa

relacje przestrzenne

dostępność zewnętrzna obszaru

Co chcemy osiągnąć?

W skali europejskiej = integracja z Unią Europejską poprzez inwestycje drogowe, kolejowe, wodne śródlądowe i lotnicze oraz integracja żeglugi śródlądowej z pozostałymi gałęziami transportu (drogowy, kolejowy, morski)

Poprawę dostępności terytorialnej dzięki rozbudowanej sieci infrastruktury i usług transportowych (dostępność wewnętrzna SOM)

W skali krajowej = integracja Szczecina z jego zapleczem i mniejszymi miastami + rozwój powiązań z pozostałymi obszarami funkcjonalnymi i ich miastami rdzeniowymi w Polsce (Trójmiasto, Poznań, Warszawa)

W skali lokalnej = poprawa dostępności obszarów wiejskich

Stworzenie w SOM spójnego i sprawnie funkcjonującego systemu transportowego, zintegrowanego z systemem europejskim i globalnym (dostępność zewnętrzna SOM)

EFEKTY – POPRAWA DOSTĘPNOŚCI ORAZ BEZPIECZEŃSTWA UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO

Wybrane silne strony SOM po wdrożeniu Strategii

bezpieczne drogi

wystarczająca liczba połączeń w transporcie publicznym

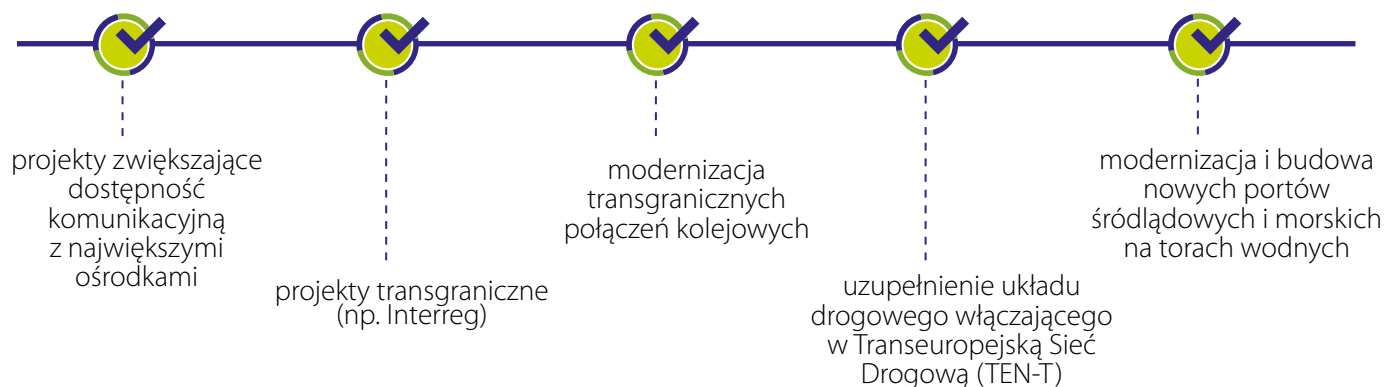
atrakcyjne warunki do prowadzenia konkurencyjnego biznesu

CEL OPERACYJNY 1.1 ⇒ DOSTĘPNOŚĆ ZEWNĘTRZNA SOM

Rozwój relacji społeczno-gospodarczych z obszarami sąsiadującymi z SOM oraz w układzie transgranicznym

Lepsze powiązania sieciowe (komunikacyjne i teleinformatyczne oraz infrastrukturalne) z miejskimi obszarami funkcjonalnymi sąsiadującymi z SOM, centrami gospodarczymi i innowacyjnymi w Regionie Morza Bałtyckiego oraz Berlinem.

Przykładowe typy projektów:

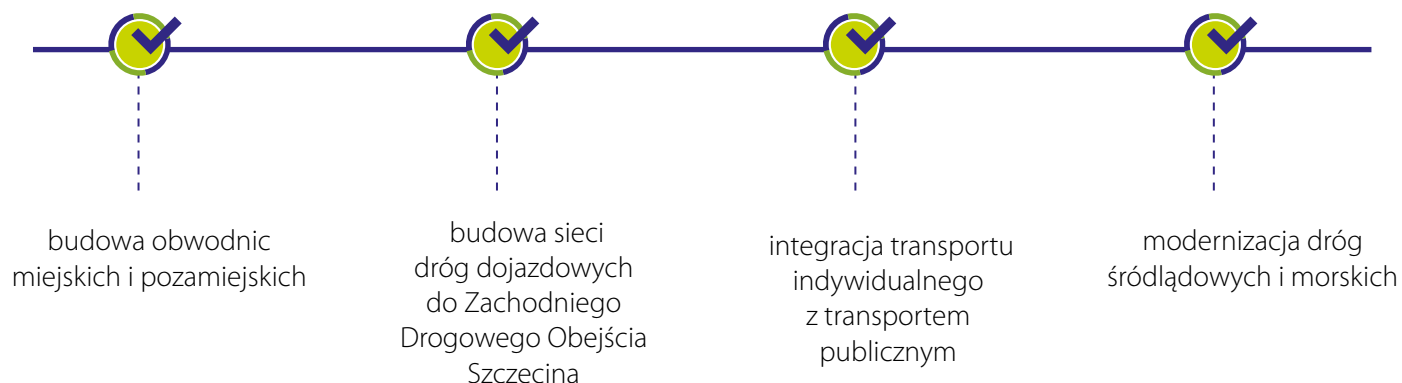
CEL OPERACYJNY 1.2 ⇒ DOSTĘPNOŚĆ WEWNĘTRZNA SOM

Rozwój dostępności przestrzennej i powiązań wewnętrznych SOM

Silne wewnętrzne powiązania w ramach SOM, między Szczecinem a ośrodkami miejskimi i wiejskimi, oraz wzajemnie między nimi.

- ◆ rozbudowa i modernizacja sieci transportowej (sieć drogowa, dróg rowerowych i pieszych)
- ◆ poprawa połączeń w celu ułatwienia przemieszczania się w ramach SOM
- ◆ kluczowa rola rozwoju sieci dróg lokalnych w sposób gwarantujący ich połączenie z siecią dróg krajowych i wojewódzkich
- ◆ wyprowadzanie ruchu drogowego z centrów miast poprzez budowę obwodnic
- ◆ inteligentne zarządzanie ruchem drogowym

Przykładowe typy projektów:

CEL STRATEGICZNY 2:

ZWIĘKSZANIE KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI SOM POPRAZ WZMACNIANIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Dążymy do ... ⇨ KONKURENCYJNY I SILNY SOM

- # konkurencyjność
- # gospodarka i rynek pracy
- # edukacja
- # turystyka i czas wolny
- # bezpieczeństwo

Co chcemy osiągnąć?

Konkurencyjność – umiejętne wykorzystywanie silnych stron SOM do budowania przewagi nad innymi obszarami funkcjonalnymi (skuteczne przyciąganie nowych inwestorów, turystów oraz nowych mieszkańców)

Innowacyjność – inwestowanie w badania i rozwój, budowanie klastrów w sektorach specjalności regionalnych

EFEKTY – POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA, PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, WZROST Kształcenia Zawodowego, Wzrost Przedsiębiorczości, Optymalizacja Zużycia Energii, Bezpieczeństwo Mieszkańców, Wzrost Aktywności Mieszkańców i Wykorzystania Oferty Czasu Wolnego

Wybrane silne strony SOM po wdrożeniu Strategii

atrakcyjny, zróżnicowany rynek pracy

wykształcone kadry

system edukacji i szkoleń dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy

ciekawa oferta kulturalna i turystyczna

ułatwienia dla przedsiębiorców

dostępne atrakcyjne tereny rekreacyjne

spójna promocja SOM jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej

promocja współpracy między samorządem, sektorem prywatnym i organizacjami pozarządowymi

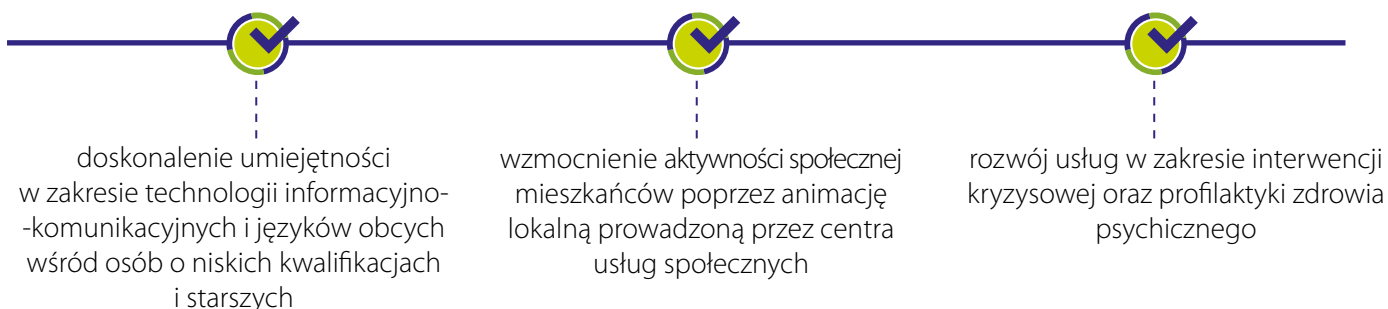
CEL OPERACYJNY 2.1 ⇒ KAPITAŁ LUDZKI

Poprawa jakości kapitału ludzkiego i społecznego

Kompleksowe podejście do rozwoju kapitału ludzkiego, tj. działania w zakresie edukacji, szkoleń, dostępu do opieki zdrowotnej, kultury i rekreacji, w odniesieniu do osób w każdym wieku, w tym młodych i 50+.

- ◆ edukacja i szkolenia pozwalające na podnoszenie kwalifikacji
- ◆ promocja partycypacji obywatelskiej – realizowanie projektów społecznych
- ◆ wsparcie społeczności lokalnych, zwłaszcza na obszarach wiejskich
- ◆ wspieranie innowacji
- ◆ zatrzymanie odpływu osób z wyższym wykształceniem

Przykładowe typy projektów:

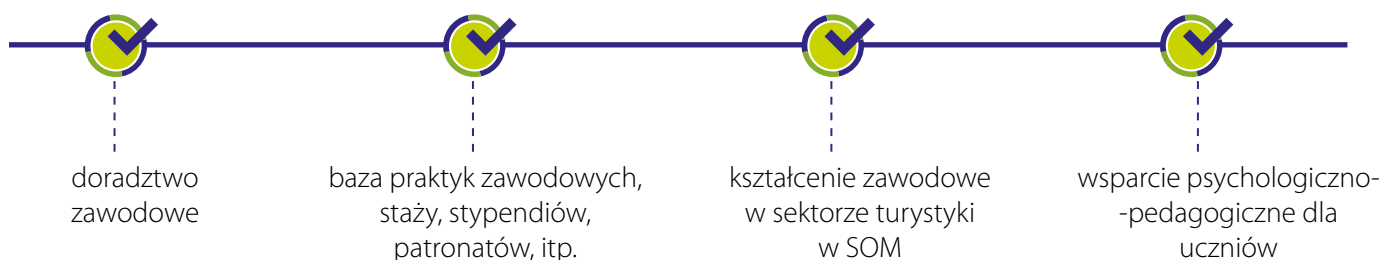
CEL OPERACYJNY 2.2 ⇒ SYSTEM KSZTAŁCENIA

Dostosowanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy i zmian demograficznych

Wysoka jakość nauczania na każdym etapie, system kształcenia **dostosowany** do bieżących potrzeb i uwarunkowań (wynikających ze specjalizacji na rynku pracy, związanych z akomodacją uczniów obywateli innych państw oraz sytuacją demograficzną).

- ◆ rozwój szkolnictwa zawodowego
- ◆ modernizacja obiektów edukacyjnych oraz wyposażenie w odpowiednie narzędzia
- ◆ nowoczesne techniki kształcenia i edukacji

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 2.3 ⇒ INNOWACJE

Budowa potencjału innowacyjnego SOM, wzmacnianie sektora gospodarczego i jego specjalizacji

SOM **silnym ośrodkiem gospodarczym** z uwagi na rozwój innowacyjności, wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie sprzyjającego środowiska gospodarczego.

- ◆ wdrażanie rozwiązań innowacyjnych (nowe rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne)
- ◆ wzmacnianie potencjału uczelni wyższych i jednostek badawczo-rozwojowych, w tym współpracy na linii system edukacji – przedsiębiorstwa
- ◆ tworzenie nowych przedsiębiorstw
- ◆ rozwój istniejących branż

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 2.4 ⇒ BEZPIECZEŃSTWO I ENERGIA ODNAWIALNA Wzmocnienie bezpieczeństwa i samowystarczalność energetyczna

Bezpieczeństwo mieszkańców SOM dzięki łatwemu **dostępowi do usług społecznych**, służby zdrowia, systemów wsparcia i pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz **samowystarczalności energetycznej**.

- ◆ kompleksowe zarządzanie usługami publicznymi
- ◆ wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii
- ◆ wysoka odporność na zagrożenia energetyczne

Przykładowe typy projektów:

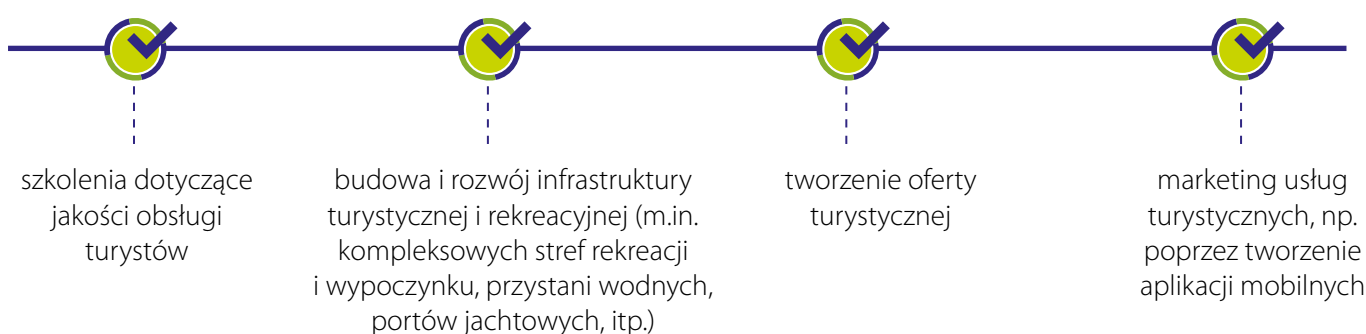

CEL OPERACYJNY 2.5 ⇒ CZAS WOLNY Budowanie atrakcyjności oferty czasu wolnego na potencjale środowiska naturalnego

Zróżnicowana oferta turystyczna oparta na **walorach przyrodniczych** dostępna dla mieszkańców i turystów cały rok.

- ◆ ochrona parków, rezerwatów, terenów zielonych, rzek, jezior
- ◆ wysokiej jakości infrastruktura (boiska, kąpieliska, baseny, ścieżki biegowe i pieszce, trasy rowerowe)
- ◆ wspieranie i promocja instytucji kultury
- ◆ inwestycje w infrastrukturę instytucji popularyzujących naukę i innowacje
- ◆ promocja SOM jako miejsca wypoczynku i rekreacji

Przykładowe typy projektów:

CEL STRATEGICZNY 3:

ZAPEWNIENIE DOBROSTANU MIESZKAŃCÓW ORAZ DOSTĘPNOŚCI DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH

Dążymy do ... ⇒ EKOMOBILNY I ODPORNY SOM

transport i mobilność

środowisko

odporność na zmiany

społeczność lokalna

ekosystem

ograniczenie CO₂

Co chcemy osiągnąć?

Zrównoważony rozwój SOM, bezpieczeństwo i wygodę mieszkańców SOM.

EFEKTY – ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG EKOLOGICZNEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO, WZROST ŚWIADOMOSCI MIESZKAŃCÓW I POPRAWA ZACHOWAŃ PROMOBILNOŚCIOWYCH, ZMNIEJSZENIE EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH, POLEPSZENIE JAKOŚCI ŚRODOWISKA, OPTYMALIZACJA GOSPODAROWANIA WODĄ, ROZWÓJ POSTAW PROEKOLOGICZNYCH I EKOTOŻSAMOŚCIOWYCH

Wybrane silne strony SOM po wdrożeniu Strategii

bardziej zrównoważony system mobilności, który stawia na pierwszym miejscu użytkowników i zapewnia im przystępne cenowo, zdrowe i bardziej ekologiczne alternatywy transportu

wysokiej jakości transport publiczny, z którego mieszkańcy SOM korzystają znacznie chętniej niż z własnych samochodów

czyste środowisko, zwłaszcza powietrze – dzięki systemowi transportu publicznego oraz tworzeniu przyjaznych środowisku zielonych przestrzeni miejskich

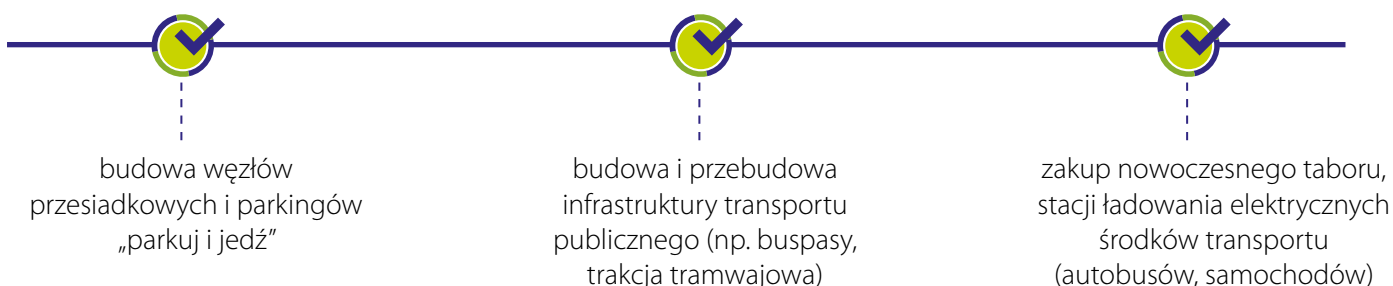
CEL OPERACYJNY 3.1 ⇒ TRANSPORT PUBLICZNY I SYSTEM MOBILNOŚCI

Zapewnienie wysokiej jakości usług transportu publicznego oraz zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności w SOM

Zrównoważony transport publiczny, **dostępny dla wszystkich mieszkańców**, bez względu na ich status społeczny, pozwalający na budowanie systemu mobilności **przyjaznego dla środowiska naturalnego**.

- ◆ sieć powiązań komunikacyjnych wewnątrz SOM
- ◆ bezpieczny publiczny transport drogowy (w odniesieniu do bezpieczeństwa na drodze i bezpieczeństwa w zakresie wpływu na środowisko naturalne)
- ◆ dostępność systemu transportu dla wszystkich, również osób z niepełnosprawnościami

Przykładowe typy projektów:

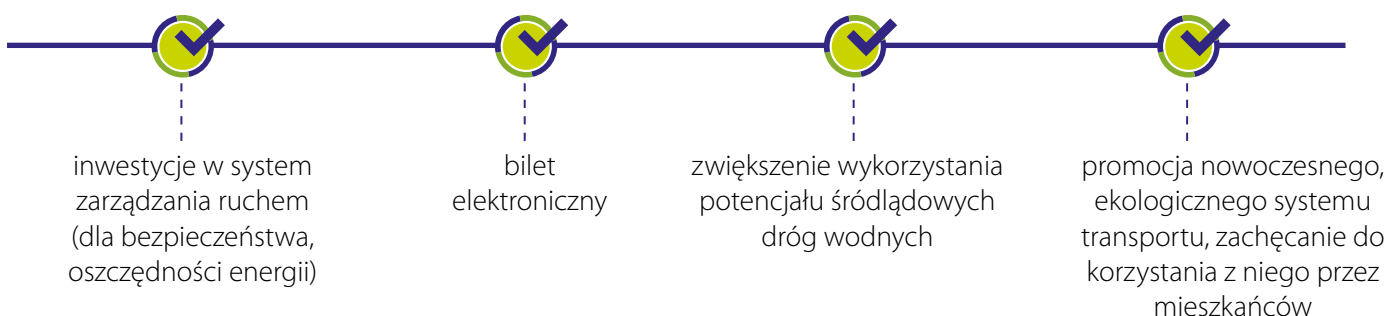

CEL OPERACYJNY 3.2 ⇒ ZINTEGROWANY TRANSPORT

Integracja różnych form transportu aglomeracyjnego oraz rozwój systemu zarządzania ruchem

Spójny, metropolitalny układ transportu publicznego, na który składa się **powiązana ze sobą sieć połączeń**: kolejowych, drogowych, lotniczych, morskich i wodnych śródlądowych, z dominacją rozwiązań proekologicznych.

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 3.3 ⇒ ZASOBY ŚRODOWISKA

Zarządzanie zasobami środowiskowymi w sposób oszczędny i zbilansowany

Wdrażanie **rozwiązań bliskich naturze**:

- ◆ ochrona systemu przewietrzania (zachowanie doliny Odry, przestrzeni otwartych i arterii komunikacyjnych), przeciwdziałanie osłabieniu przewietrzania na obszarach zwartej zabudowy
- ◆ obszary regeneracji powietrza (kliny kompleksów zieleni leśnej i leśno-parkowej)
- ◆ zieleń miejska
- ◆ łagodzenie ekstremalnych zjawisk pogodowych
- ◆ wdrażanie rozwiązań wodo- i energooszczędnych

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 3.4 ⇒ KLIMAT

Adaptacja do zmian, w tym do zmian klimatu i wdrażania rozwiązań ekosystemowych

Rozwój SOM z **poszanowaniem środowiska** naturalnego, odpowiadający na **wyzwania klimatyczne**.

- ◆ zielone inwestycje
- ◆ powszechna edukacja klimatyczno-środowiskowa

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 3.5 ⇒ SOM DLA WSZYSTKICH

Budowanie więzi społecznych i ich odporności na zmiany

SOM obszarem **przyjaznym** dla wszystkich mieszkańców, niezależnie od wieku, którzy nie tylko zamieszkują obszar, ale biorą również czynny udział w jego **życiu społecznym**.

- ◆ tworzenie warunków dla młodych ludzi w kontekście samodzielnego mieszkania
- ◆ dostęp do usług publicznych i rekreacji dla osób 65+
- ◆ zaangażowanie społeczności lokalnej w procesy decyzyjne (platforma współpracy)

Przykładowe typy projektów:

CEL STRATEGICZNY 4:

WZMACNIANIE ZDOLNOŚCI DO WSPÓŁPRACY POPRZEZ
BUDOWANIE KOMPETENCJI INSTYTUCJI SAMORZĄDOWYCH
I TWORZENIE PARTNERSTW

Dążymy do ... ⇨ **OTWARTY I SPRAWNY SOM**

samorządy

integracja polityk

kompetencje

integracja cyfrowa

partnerstwa

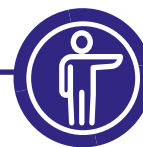

zarządzanie informacją

Co chcemy osiągnąć?

Stale i trwale partnerstwo, którego celem jest wdrożenie Strategii SOM 2030 (partnerstwo wielowymiarowe, integrujące trzy sektory: publiczny, prywatny i organizacji samorządowych)

Efektywne zarządzanie obszarem SOM realizowane przez wszystkie zainteresowane podmioty (społeczność lokalna, przedsiębiorcy, władze lokalne, organizacje pozarządowe)

EFEKTY – PODNIESIENIE EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA SOM, WZROST JAKOŚCI ORAZ INNOWACYJNOŚCI USŁUG (E-USŁUG)

Wybrane silne strony SOM po wdrożeniu Strategii

dobrze funkcjonujące konsorcja, stowarzyszenia i partnerstwa, integrujące interesy i działania sektora prywatnego i publicznego

innowacyjne e-usługi dostępne dla obywateli SOM

CEL OPERACYJNY 4.1 ⇒ SKUTECZNOŚĆ PLANOWANIA

Wzmacnianie systemów planowania przestrzennego i strategicznego oraz zarządzania rozwojem obszaru

Efektywne zarządzanie SOM w zakresie planowania przestrzennego i strategicznego m.in. poprzez **integrowanie lokalnych planów** zagospodarowania przestrzennego z innymi gminnymi planami sektorowymi.

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 4.2 ⇒ EFEKTYWNIIE WYKORZYSTYWANE ZASOBY I KOMPETENTNE KADRY SAMORZĄDOWE

Optymalizacja zasobów i kompetencji samorządów lokalnych dla zarządzania rozwojem

Dobrze wykorzystywane i **generujące maksymalne możliwe wartości**, dostępne zasoby całego SOM w postaci kadry, finansów i infrastruktury.

- ◆ analiza zasobów w celu efektywnego planowania ich wykorzystywania
- ◆ wysokie kompetencje kadr zarządzających

Przykładowe typy projektów:

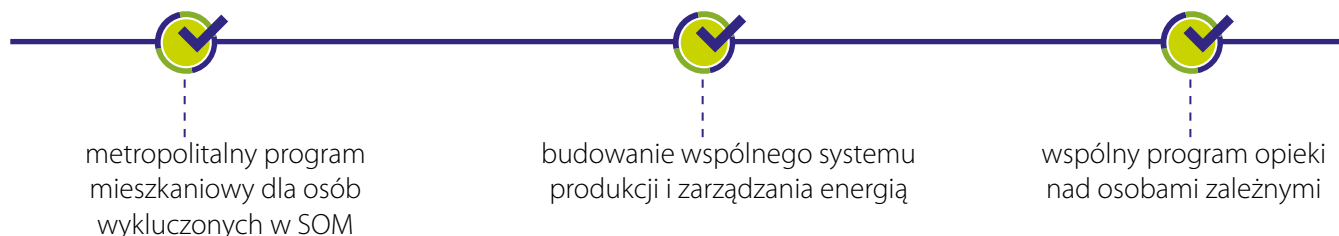

CEL OPERACYJNY 4.3 ⇒ USŁUGI PUBLICZNE

Integracja polityk publicznych w SOM w kluczowych obszarach

Spójna, wspólna polityka SOM skoncentrowana na potrzebach mieszkańców, w zakresie kompleksowej transformacji cyfrowej, zmian w obszarze kultury organizacyjnej, kompetencji i zarządzania zasobami, m.in. w obszarach: ochrony środowiska, rynku pracy, energetyki, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej i społecznej.

Przykładowe typy projektów:

CEL OPERACYJNY 4.4 ⇒ CYFRYZACJA

Budowanie systemu sprawnego zarządzania informacją oraz udostępniania danych

Efektywne zarządzanie i wykorzystywanie dostępnych informacji w ramach **komunikacji cyfrowej**.

- ◆ odporność na cyberataki
- ◆ powszechny dostęp do rzetelnych i aktualnych danych
- ◆ umiejętność wykorzystywania baz danych, np. z systemów informacji geograficznej, do optymalizacji usług publicznych
- ◆ integracja systemów informatycznych samorządów lokalnych wraz z budową systemu wymiany informacji
- ◆ zwiększenie dostępu do szybkiego Internetu dla gospodarstw domowych i przedsiębiorstw
- ◆ zwiększenie umiejętności cyfrowych mieszkańców i przedsiębiorców

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ SOM

Struktura funkcjonalno-przestrzenna to układ różnych elementów, z których składa się przestrzeń SOM. Model oparto o granice administracyjne JST wchodzących w skład SOM. Obrazuje on:

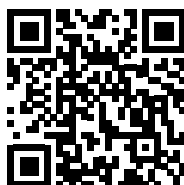
- ◆ stan istniejący (sieć osadnicza i hierarchia jednostek osadniczych; transport, środowisko, społeczeństwo, turystyka, infrastruktura techniczna i powiązania funkcjonalne)
- ◆ wstępne kierunki rozwojowe SOM w perspektywie realizacji celów Strategii.

Składa się z części opisowej i części graficznej.

Mapy zostały przygotowane w sposób możliwie przejrzysty, pozwalający na ich samodzielne rozumienie. Ponadto opracowane zostały w sposób aktywny, umożliwiając maksymalne przybliżenia oraz interpretację detali graficznych.

Całość części graficznej ⇨

RELACJE ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITANEGO

LEGENDA

Granice

granica państwa

miasto rdzeń Szczecin

granice jednostek SOM

obszar SOM

granice jednostek terytorialnych

ośrodki mające oddziaływanie na sąsiednie obszary funkcjonalne (ITT)

Sieć osadnicza SOM

ośrodek miejski o znaczeniu metropolitalnym

ośrodki miejskie o znaczeniu subregionalnym

ośrodki miejskie o znaczeniu ponadlokalnym

ośrodki miejskie o znaczeniu podstawowym

ośrodki wiejskie o znaczeniu podstawowym

Relacje

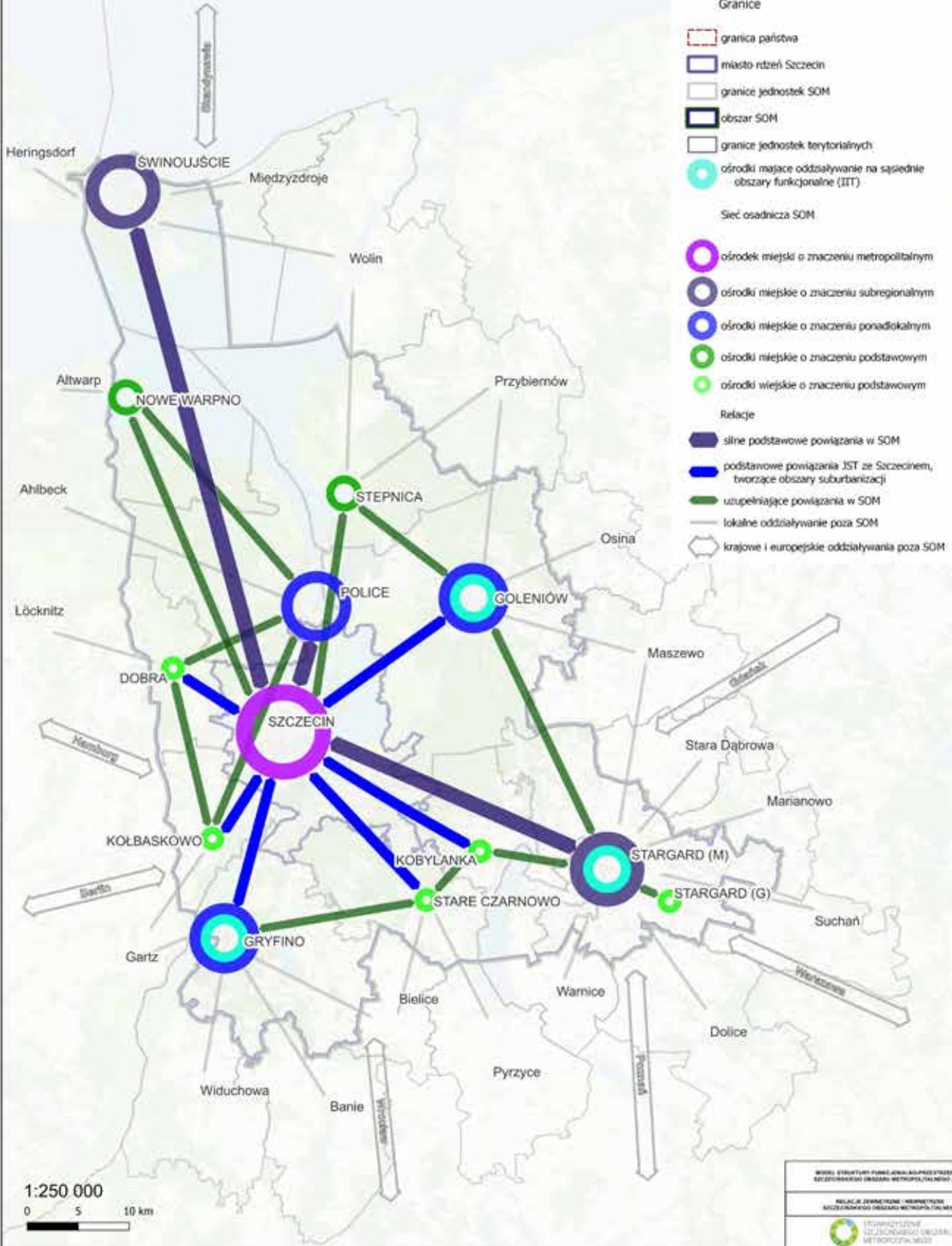
silne podstawowe powiązania w SOM

podstawowe powiązania JST ze Szczecinem, tworzące obszary suburbanizacji

uzupełniające powiązania w SOM

lokalne oddziaływanie poza SOM

krajowe i europejskie oddziaływania poza SOM

NAJWAŻNIEJSZE ZASADY REALIZACJI STRATEGII

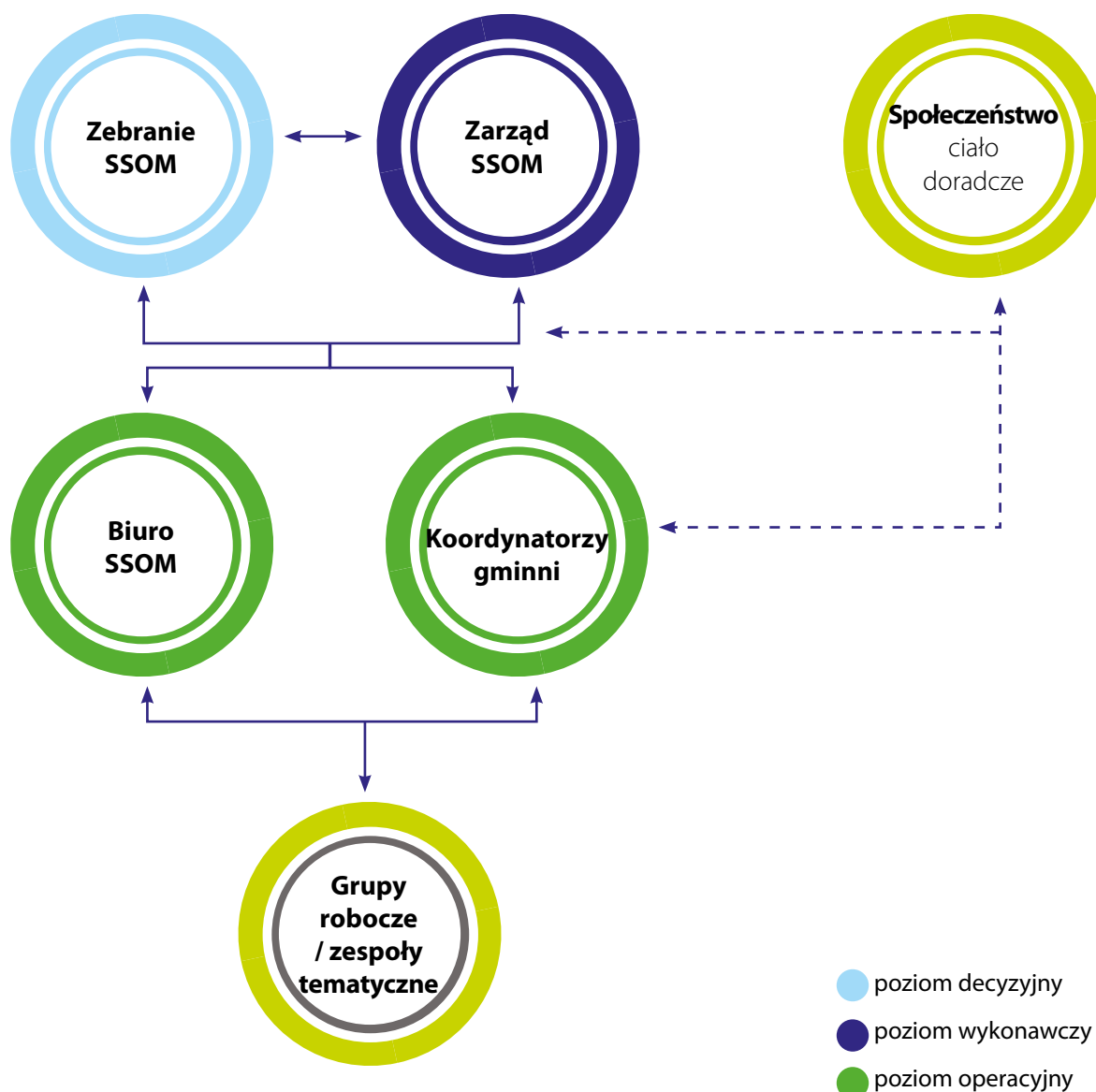
Realizacja Strategii SOM 2030 zależy od współpracy wszystkich partnerów, zarówno w procesie zarządzania, jak i na etapie wykonawczym. Będzie ona wdrażana przez wszystkie gminy wchodzące w skład Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego i powiat policki. Dla większej przejrzystości określono **3 zasady** współdziałania przy wdrażaniu Strategii:

1. Partycypacji społecznej
2. Partnerstwa
3. Networkingu

Zadania związane z wdrażaniem Strategii będą realizowane przez Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, w ramach następujących **struktur**:

- ◆ Walne Zgromadzenie Członków Stowarzyszenia – organ decyzyjny
- ◆ Zarząd Stowarzyszenia – organ wykonawczy
- ◆ Biuro Stowarzyszenia – jednostka administracyjna wykonująca bieżące i operacyjne zadania Stowarzyszenia
- ◆ Koordynatorzy JST – wyznaczeni pracownicy urzędów miejskich / gminnych / powiatowych, odpowiedzialni za realizację założeń strategicznych na poziomie danego jst.

Schemat zarządzania oraz współpracy w ramach SSOM

Strategia ma określone **źródła finansowania**, wśród których bardzo ważną rolę odgrywają środki Unii Europejskiej z perspektywy finansowej 2021–2027.

Monitorowanie postępów realizacji Strategii oraz sprawozdawczość będą prowadzone przez Biuro Stowarzyszenia na podstawie określonego **zestawu wskaźników** (przykłady poniżej).

Długość wybudowanych dróg i obwodnic

Liczba uczniów / osób, którzy byli szkoleni / uczyli się

Liczba podmiotów gospodarczych w systemie REGON

Liczba powstałych magazynów energii

Liczba obiektów turystycznych i kulturalnych objętych wsparciem

Liczba zakupionych jednostek taboru autobusowego / tramwajów w publicznym transporcie

Wspierana infrastruktura rowerowa

Liczba wspartej błękitno-zielonej infrastruktury

Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych i regionalnych

Powierzchnia gmin objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Liczba wprowadzonych e-usług

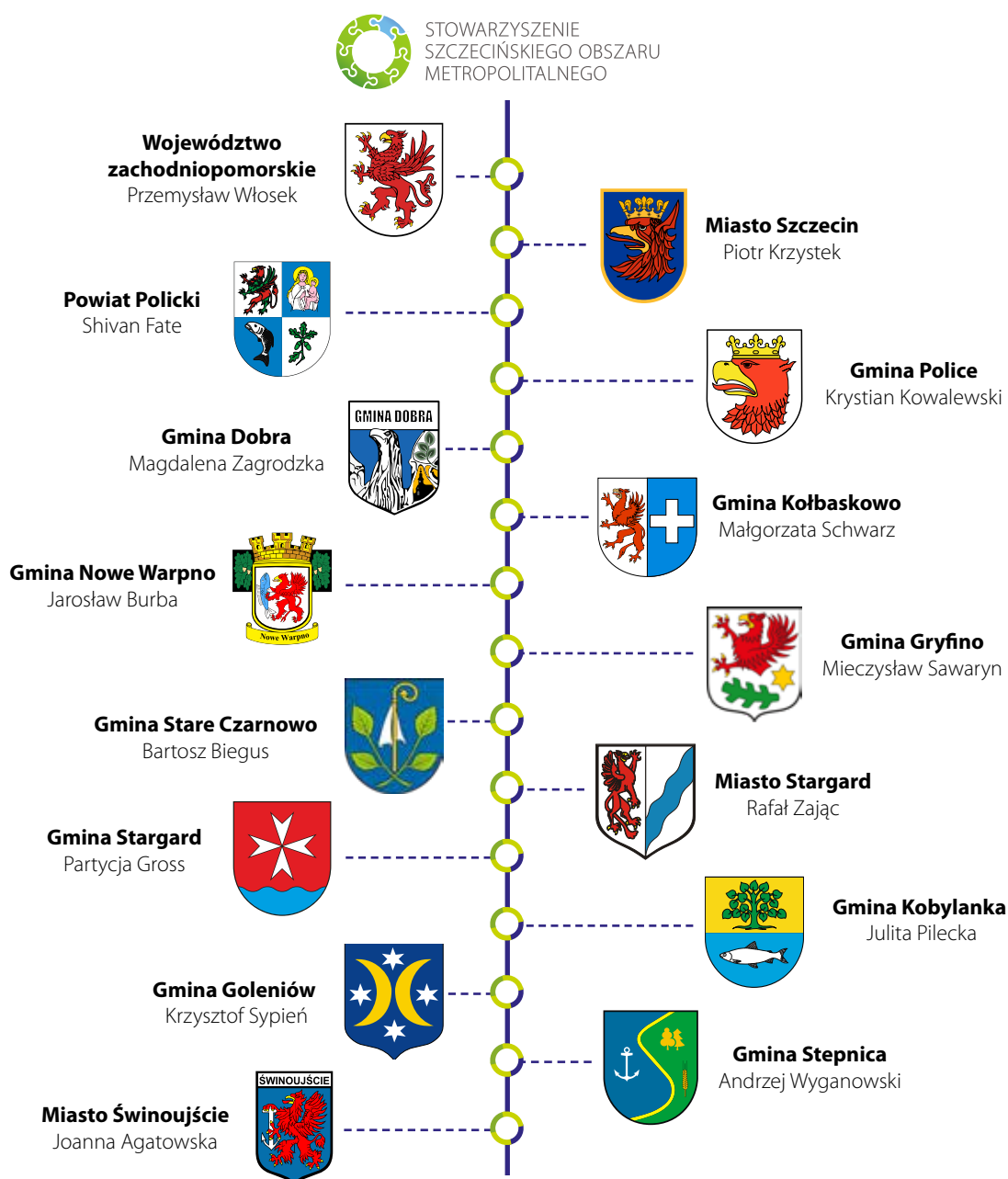
2 STOWARZYSZENIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO

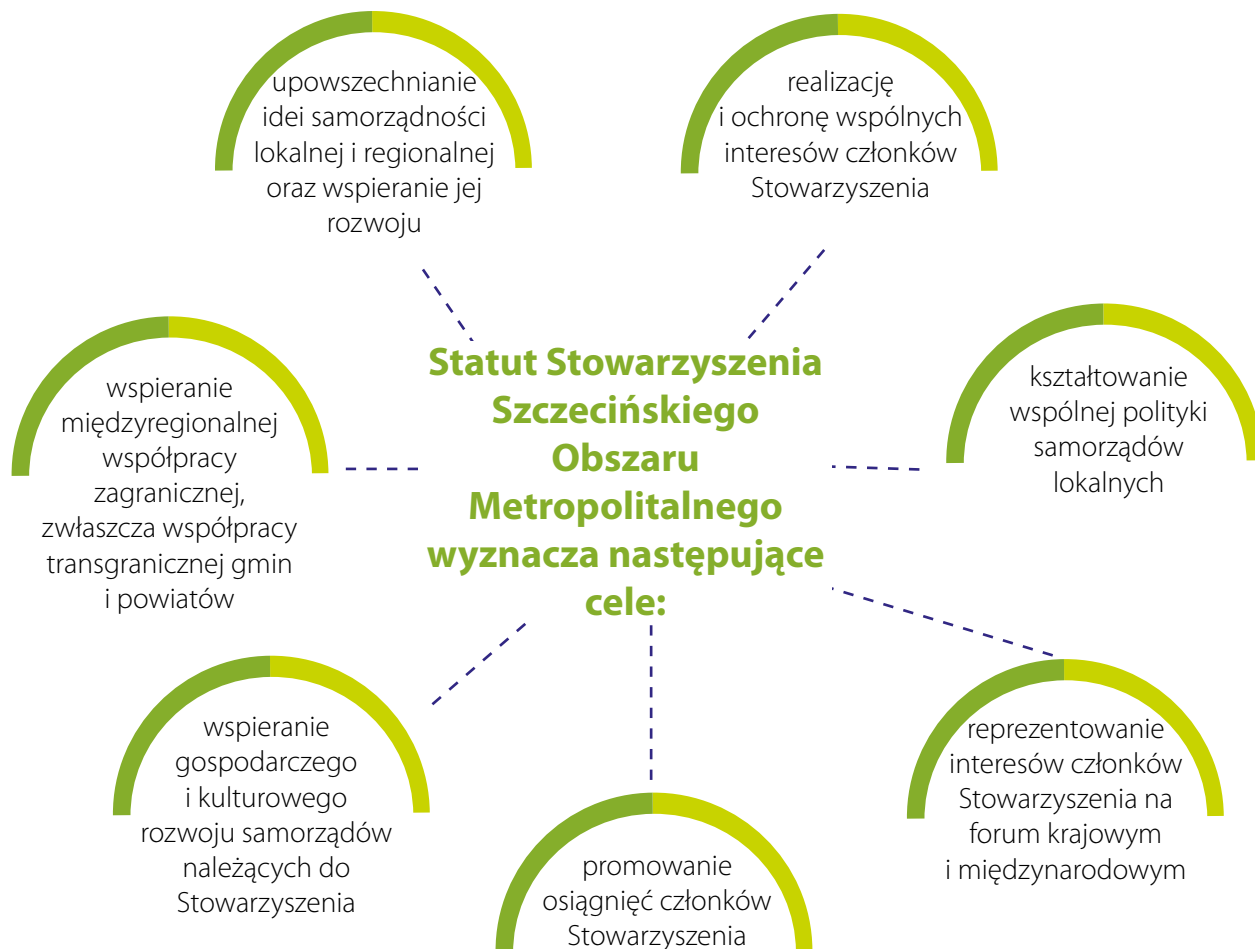
Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego (SSOM) stanowi platformę współpracy i koordynacji działań 15 samorządów różnego szczebla (gminy, powiat, województwo). Jego działania mają bardzo konkretny cel: stworzenie **silnego ośrodka metropolitalnego**. Wspólne prace polegają m.in. na:

- ◆ zarządzaniu Szczecińskim Obszarem Metropolitalnym
- ◆ przygotowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju ponadlokalnego
- ◆ lobbingu na rzecz wprowadzania uregulowań legislacyjnych
- ◆ kreowaniu oraz upowszechnianiu projektów zintegrowanych
- ◆ promocji atrakcyjności SOM: inwestycyjnej, gospodarczej, turystycznej i społecznej.

SSOM zostało powołane do życia dla **realizacji projektów przekraczających granice** administracyjne jednej gminy, które będą się przyczyniały do zrównoważonego rozwoju całego obszaru metropolitalnego oraz zwiększeniu jego roli w Regionie Morza Bałtyckiego i na obszarze przygranicznym.

W 2025 roku Stowarzyszenie będzie obchodziło **jubileusz 20-lecia swojego istnienia**. Powołane zostało do życia 15 kwietnia 2005 r. jako Samorządowe Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej. Obecną nazwę nosi od 11 grudnia 2009 r.

KLUCZOWE PROJEKTY

◆ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne wdrażane w perspektywie unijnej 2014–2020

◆ Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, perspektywa UE 2021–2027 (ponad 50 projektów do realizacji z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021–2027)

◆ Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego 2030

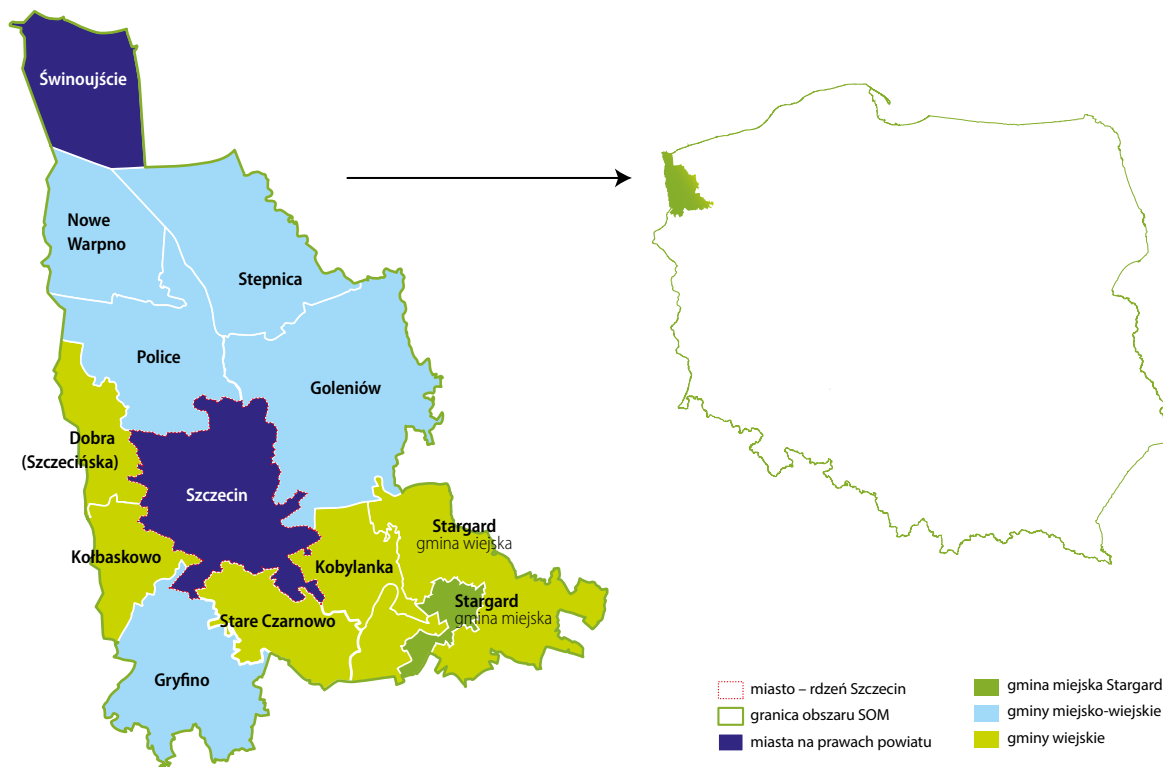
◆ Szczecińska Kolej Metropolitalna

Na realizację unijnych projektów w perspektywie 2021–2027 Członkowie Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego będą mieć do dyspozycji kwotę ok.

700 mln zł

3 SZCZECIŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY

Szczeciński Obszar Metropolitalny obejmuje 15 jednostek samorządu terytorialnego, sąsiadujących ze sobą i powiązanych ze sobą funkcjonalnie, przestrzennie, środowiskowo, gospodarczo i społecznie.

Z administracyjnego punktu widzenia obszar SOM tworzą:

- ◆ miasta na prawach powiatu: Szczecin, Świnoujście
- ◆ gmina miejska Stargard
- ◆ powiat policki wraz z 4 gminami: 2 miejsko-wiejskie (Police, Nowe Warpno) i 2 wiejskie (Dobra, Kołbaskowo)
- ◆ gminy miejsko-wiejskie: Stepnica, Goleniów, Gryfino
- ◆ gminy wiejskie: Kobyłanka, Stare Czarnowo, Stargard
- ◆ Członkiem Stowarzyszenia SOM jest także województwo zachodniopomorskie.

SOM w liczbach:

15

jednostek samorządu terytorialnego

677,8 tys.

liczba mieszkańców (ponad 41% ludności całego województwa zachodniopomorskiego)

28 tys. km²

powierzchnia (12% powierzchni województwa)

45%

ogółu firm w województwie

GŁÓWNE CECHY SOM

Położenie

- ✔ **nadmorskie**, w bliskim sąsiedztwie **3 światowych metropolii**: Berlina, Hamburga i Kopenhagi, korzystne dla tworzenia relacji transbałtyckich i transnarodowych
- ✔ **skrajne** przy granicy z RFN, ograniczające dostępność ze znacznej części województwa i kraju
- ✔ **Odra** wraz z otoczeniem przyrodniczym = oś rozwoju gospodarczego SOM
- ✔ **policentryczny układ** osadniczy z miastem rdzeniowym Szczecinem i 7 innymi miastami o różnej wielkości i funkcjach
- ✔ większość gmin miejskich o **charakterze wielofunkcyjnym**, z przewagą funkcji miejskiej i przemysłowej
- ✔ obecność gmin **typowo rolniczych i leśnych**

Środowisko przyrodnicze

- ✔ walory **uzdrowiskowe** (naturalne kopaliny, wody termalne)
- ✔ **unikalna przyroda** (bogata flora i fauna, liczne obszary chronione)
- ✔ **wody** (Zalew Szczeciński, liczne jeziora, rzeka Odra, bliskość Morza Bałtyckiego)
- ✔ potencjał do rozwoju **rolnictwa ekologicznego**

Dostępność komunikacyjna

- ✔ ważna **rola tranzytowa** w transporcie międzynarodowym w relacjach wschód-zachód i północ-południe
- ✔ **ograniczona dostępność** transportowa wewnątrz krajowa, przy jednoczesnej stosunkowo dobrej dostępności do Europy Zachodniej
- ✔ dobrze rozwinięta **sieć kolejowa**, wymagająca modernizacji infrastruktura w obrębie Szczecińskiego Węzła Kolejowego
- ✔ rozwinięta **sieć drogowa**, przy jednoczesnym braku obwodnic śródmiejskich, miejskich i pozamiejskich
- ✔ niewykorzystany w pełni potencjał **Odrzańskiej Drogi Wodnej**

Odnawialne źródła energii

- ✔ naturalne warunki do rozwoju energetyki wiatrowej, geotermii i pozyskiwania energii z biomasy i wodoru
- ✔ krajowy lider w rozwoju offshore

Demografia

- ✔ znaczny **potencjał** (SOM zamieszkuje 41% populacji województwa)
- ✔ systematyczna **utrata mieszkańców** SOM z powodu migracji poza województwo oraz do obszaru transgranicznego
- ✔ **starzenie** się społeczeństwa
- ✔ **pozytywne trendy** demograficzne (wzrost liczby mieszkańców) w niektórych gminach SOM

Gospodarka i rynek pracy

- ✔ korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie **przemysłu i usług związanych z morzem**
- ✔ **wysoka atrakcyjność inwestycyjna** w skali kraju (położenie, centra logistyczne i terminale przeładunkowe, instytucje otoczenia biznesu)
- ✔ **3 inteligentne specjalizacje**: przetwórstwo naturalne nowej generacji, produkty chemiczne dla zrównoważonego rozwoju oraz turystyka i jakość życia
- ✔ **niskie bezrobocie**

Turystyka

- ✔ wysoka **atrakcyjność i potencjał** do rozwoju turystyki (aktywnej, wodnej, uzdrowiskowej)
- ✔ liczne **szlaki** kulturowe i żeglarskie, sieć portów i przystani, kąpieliska, tereny sportowo-rekreacyjne
- ✔ dobrze rozwinięta sieć szlaków **rowerowych**

GŁÓWNE ATUTY

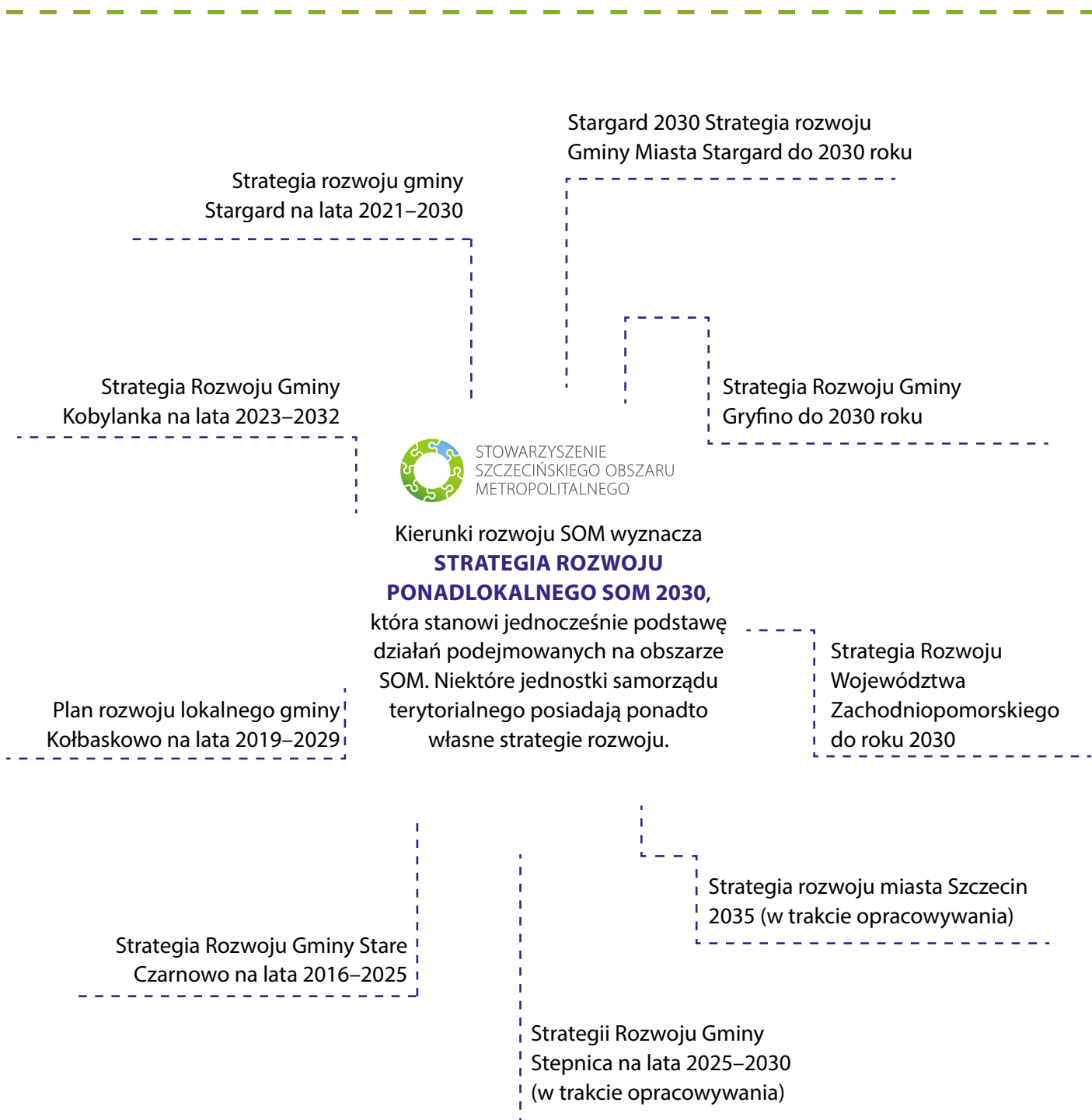
położenie (gospodarka morską, transport i logistyka, współpraca międzynarodowa)

walory naturalne (turystyka, OZE)

platforma współpracy (20 lat wspólnych działań)

Brama Polski do Skandynawii, na Bałtyk i do Europy. Piąte co do wielkości województwo, zajmujące ponad 7% powierzchni kraju i zamieszkane przez niemal 4,5% populacji. Jego nadmorskie i transgraniczne położenie w sposób bezpośredni wpływają na kierunki rozwoju. Opiera się on przede wszystkim o gospodarkę morską i turystykę oraz – w coraz większym stopniu – nowoczesne sektory, m.in. energii odnawialnej. Realizowana od lat prorozwojowa i proinwestycyjna polityka przekładają się na wysokie notowania regionu w kraju, dając jednocześnie realne szanse na osiągnięcie pozycji lidera niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.

FILARY GOSPODARKI

Gospodarka morską (element niebieskiej gospodarki)

- ◆ kluczowa gałąź zachodniopomorskiej gospodarki
- ◆ główny potencjał: porty morskie jako elementy sieci transportowych i zaplecze surowców energetycznych
- ◆ odradzający się przemysł jachtowy
- ◆ polski lider na skalę europejską w zakresie eksploatacji jednostek pływających; ponad 80% potencjału ilościowego i niemal 90% tonażowego morskiej floty transportowej Polski

Turystyka (element zielonej gospodarki)

- ◆ pozycja lidera w Polsce
- ◆ doskonałe warunki do uprawiania turystyki: nadmorskie kurorty z dobrą bazą noclegową, pojezierza z bogatą infrastrukturą dla żeglarzy, kajakarzy, windsurferów, liczne uzdrowiska, 2 parki narodowe: Woliński i Drawieński, Unikalna Dolina Dolnej Odry, liczne szlaki i trasy rowerowe (również transgraniczne), pola golfowe

Przemysł offshore i odnawialne źródła energii (element zielonej gospodarki)

- ◆ morską energetyką wiatrową = przyszłość rozwoju województwa zachodniopomorskiego
- ◆ Pomorze Zachodnie strategicznym ośrodkiem dla eksploatacji energii wiatrowej na Bałtyku
- ◆ ogromne inwestycje przemysłowe w realizacji
- ◆ specjalistyczne szkolenia kadr dla sektora offshore
- ◆ produkowana w regionie energia ze źródeł odnawialnych mogłaby zaspokoić regionalne potrzeby

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty województwa:

przygraniczne i nadmorskie położenie (na zachodzie granica z Niemcami, na północy Morze Bałtyckie); bliskość dużych rynków zbytu (Niemcy, Skandynawia); potencjał do budowania pozycji lidera w makroregionie Polski Zachodniej i regionie Morza Bałtyckiego

wysoka aktywność gospodarcza mieszkańców (2. miejsce w kraju dla wskaźnika Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności i 3. pozycja w kraju dla wskaźnika Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności)

dostępność komunikacyjna: sieć drogowa i kolejowa zapewniająca połączenia z resztą kraju i Europą; międzynarodowe lotnisko w Goleniowie; port w Świnoujściu; jeden z nielicznych regionów w Europie, gdzie łączą się szlaki morskie, kolejowe i drogowe ze szlakami żeglugi śródlądowej, duże znaczenie Odrzańskiej Drogi Wodnej

wyjątkowe w skali kraju warunki naturalne (46% powierzchni województwa objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000, dwa parki narodowe, 7 parków krajobrazowych, ponad 100 rezerwatów i obszarów chronionego krajobrazu), bogactwo śródlądowych zasobów wodnych, wyjątkowo czyste powietrze (jeden z najniższych stopni zanieczyszczenia w Polsce, walory uzdrowiskowe (5 miejscowości posiadających status uzdrowiska)

jeden z liderów rozwoju turystyki w Polsce (w 2023 r. najwyższe wskaźniki w przypadku liczby turystów korzystających z obiektów noclegowych na 1000 ludności, średniej długości pobytu turysty w obiekcie noclegowym, stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych oraz liczby wizyt wielodniowych mieszkańców Polski na 1000 ludności)

prężnie działające główne ośrodki społeczno-gospodarczo-kulturalne (Szczecin, Świnoujście, Koszalin) i rosnące znaczenie ich obszarów funkcjonalnych (Szczeciński Obszar Metropolitalny, Koszalińsko-Kołobrzesko-Białogardzki Obszar Funkcjonalny)

dobre warunki do rozwoju gospodarki morskiej, rolnictwa wielkotowarowego i przemysłu przetwórstwa leśnego

atrakcyjne tereny inwestycyjne i duże wsparcie dla przedsiębiorców (specjalne strefy ekonomiczne, parki przemysłowe i technologiczne)

ZACHODNIOPOMORSKIE 2030:

Pomorze Zachodnie – lider niebieskiego i zielonego wzrostu zapewniającego wysoką jakość życia mieszkańców.

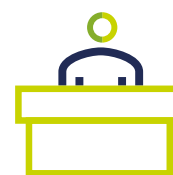
Otwarta
społeczność

Dynamiczna
gospodarka

Partnerski
region

Sprawny
samorząd

Położony pomiędzy rozlewiskami Odry z otwartą perspektywą na Zalew Szczeciński, jezioro Dąbie oraz ze szlakiem żeglugowym do Morza Bałtyckiego. Szczecin jest ważnym ośrodkiem ekonomicznym, turystyczno-kulturalnym i naukowym w kraju. Dzięki doskonale rozwiniętej infrastrukturze transportowej, odgrywa ważną rolę w handlu i komunikacji międzynarodowej, co przyczynia się do jego rozwoju gospodarczego. Od lat konsekwentnie realizuje strategię marki Floating Garden 2050, udowadniając, że można rozwijać nowoczesną metropolię w sposób zrównoważony i w poszanowaniu otaczającej przyrody.

**miasto na
prawach
powiatu**

Status

**389
tys.**

Liczba mieszkańców

**301
km²**

Obszar

**8354
zł**

Dochód ogółem
budżetu miasta
na 1 mieszkańca

FILARY GOSPODARKI

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty miasta:

doskonale graniczne położenie (bliskość Niemiec, krajów skandynawskich, Morza Bałtyckiego) i dostępność komunikacyjna (A6, S6, DK10/S10 i S3, Port Lotniczy Szczecin-Goleniów, rozbudowana sieć kolejowa, Zespół Morskich Portów Szczecin – Świnoujście, stanowiący jeden z największych kompleksów portowych w regionie Morza Bałtyckiego, Kanał Odra-Hawela, dający miastu dostęp do europejskiego systemu żeglugi śródlądowej i portów rzecznych Europy Zachodniej)

„miasto zieleni”; 30% powierzchni Szczecina stanowią lasy, parki i skwery; są tu największe lasy miejskie w Polsce (w tym trzynaście uroczysk leśnych, a także mniejsze, rozproszone tereny leśne zajmujące powierzchnię 2780,17 ha), 16 parków, prawie 100 zieleńców i ponad 5 tys. m² cieszących oko kwietników

ogromny potencjał inwestycyjny i szerokie wsparcie miasta dla lokalnych przedsiębiorstw (Technopark Pomerania, Agencja Rozwoju Metropolii Szczecińskiej, Szczeciński Fundusz Pożyczkowy)

znaczące instytucje kultury z bogatą historią (m.in. teatry – Teatr Polski, Teatr Współczesny, Teatr Letni, Teatr Lalek Pleciuga, muzea – Zamek Książąt Pomorskich, Muzeum Narodowe wraz z nowoczesnym Centrum Dialogu Przełomy), uważana za współczesną ikonę architektury i wizualny symbol miasta – Filharmonia im. Mieczysława Karłowicza

ważny ośrodek akademicki: 16 uczelni wyższych (w tym Politechnika Morska, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Szczeciński, Akademia Sztuki oraz Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny) oferujących ponad 160 kierunków studiów, niemal 27 tys. studentów – dostęp do wysoko wykwalifikowanych kadr

duży potencjał turystyczny (zabytki i nowoczesne atrakcje, bogate życie kulturalne i znane w Polsce i za granicą wydarzenia, takie jak The Tall Ships Races, świetna infrastruktura noclegowa, gastronomiczna, sportowo-rekreacyjna – m.in. zmodernizowany w 2022 r. Stadion Miejski – jeden z najnowocześniejszych tego typu obiektów w Polsce, aquapark Fabryka Wody, mariny, bulwary, deptaki)

SZCZECIN W RANKINGACH:

- ◆ **Top 10 Średnich Miast Europejskich Przyjaznych Dla Biznesu.** W rankingu fDi „European Cities and Regions of the Future 2024” Szczecin znalazł się w Top 10 Średnich Miast Europejskich – Przyjaznych dla biznesu.
- ◆ **2-gie najlepsze miasto do życia w Polsce** wg badania Business Environment Assessment Study (BEAS) 2023.
- ◆ **Water City Index 2022.** Szczecin zajął 3. miejsce w ogólnopolskim raporcie „Water City Index 2022”, który jest jednocześnie rankingiem efektywności wykorzystywania zasobów wody w polskich miastach.

Wyróżniki i ciekawostki:

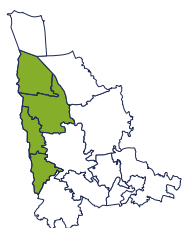
- ◆ Znajdujące się na terenie Szczecina jezioro Dąbie jako jedyne w Polsce było kiedyś zatoką morską, a do dziś jego wody są słonawe.
- ◆ Szczecin leży nad morskimi wodami wewnętrznymi, choć do morza jest blisko 80 km drogą, a 50 km wodą.
- ◆ Dawny Szczecin otrzymał prawa miejskie w 1243 r. i wtedy należał do księstwa pomorskiego. Z upływem czasu i narastania konfliktów i wojen miasto przechodziło z rąk do rąk, znajdowało się m.in. pod panowaniem szwedzkim, pruskim, francuskim i niemieckim.
- ◆ Kultowe szczecińskie kino Pionier 1907 jest najstarszym w Polsce i jednym z najstarszych kin działających na świecie.
- ◆ Szczecin coraz częściej wybierany jest przez znanych reżyserów jako miejsce planów filmowych. Hitem streamingowym okazał się serial „Odwilż”, w którym miasto Szczecin jest „bohaterem” akcji i fabuły filmowej.

Jedyny powiat ziemski województwa zachodniopomorskiego, który w całości znajduje się na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Obejmuje cztery przygraniczne gminy: Kołbaskowo, Dobra, Police i Nowe Warpno. Położenie jest jego największym atutem. Korzyści z niego płynące są z jednej strony związane z charakterem transgranicznym, z drugiej wynikają z uwarunkowań fizyczno-geograficznych i cennej przyrody. Powiat świetnie wykorzystuje swoje mocne strony. Rozwija funkcje przemysłowe (Police, Kołbaskowo) i jednocześnie dąży do rozwoju turystyki i rekreacji. Ciekawy rynek pracy w połączeniu z otaczającą przyrodą sprawiają, że stale rośnie liczba jego mieszkańców. Warto podkreślić, że w czasach negatywnych trendów demograficznych, powiat policki jest obszarem świadomego wyboru jako miejsca zamieszkania, pracy i spędzania czasu wolnego.

powiat

Status

**85,9
tys.**

Liczba mieszkańców

**664
km²**

Obszar

**2004
zł**

Dochód ogółem
budżetu powiatu
na 1 mieszkańca

Powiat policki w rankingach:

- ◆ W 2023 r. Powiat Policki zajął 5. miejsce w kategorii od 60 do 120 tys. mieszkańców w Ogólnopolskim Rankingu Powiatów i Miast na prawach powiatu prowadzonym od 20 lat przez Związek Powiatów Polskich (awans z 18-tego miejsca w 2022 r.).
- ◆ W marcu 2024 r. Powiat Policki został laureatem w ogólnopolskim konkursie „Zdrowy Samorząd” w kategorii Zdrowy powiat.

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty powiatu:

korzystne położenie: na granicy ze Szczecinem, powiatami gryfińskim i goleniowskim oraz niemieckimi landami; nad rzeką Odrą, Rostoką Odrzańską i Zalewem Szczecińskim

idealne warunki do uprawiania turystyki aktywnej, zwłaszcza wodnej (Zalew Szczeciński, Odra), infrastruktura – nabrzeże z przystanią w Siadle Dolnym, kompleks rekreacyjno-ślazowy w Trzebieży

dobrze rozwinięta sieć dróg: autostrada A6, łącząca Berlin ze Szczecinem; 117 km dróg powiatowych i ponad 500 km dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych

zachowany średniowieczny układ urbanistyczny Nowego Warpna i liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej z XVII–XIX w.

pięć drogowych przejść granicznych (Rosówek-Rosow, Kołbaskowo-Pomellen, Lubieszyn-Linken, Dobieszczyn-Hintersee, Warnik-Ladenthin) oraz przejścia przeznaczone dla pieszych i rowerzystów (Pargowo-Neurochlitz i Buk-Blankensee)

cenne środowisko przyrodnicze, znaczna część obszaru pod ochroną w ramach sieci Natura 2000 – Puszcza Wkrzańska, Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry oraz rezerwat Świdwie – jeden z ważniejszych obszarów wodno-błotnych w skali Europy

pozytywne trendy demograficzne: rosnąca liczba mieszkańców, drugie miejsce wśród 18 powiatów grodzkich województwa zachodniopomorskiego jeśli chodzi o liczbę ludności

jeziro Stolsko: unikalne z uwagi na swoje położenie na polsko-niemieckiej granicy, która przebiega przez jego środek; objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000; atrakcyjne turystycznie: teren rekreacyjny z plażą, doskonałe miejsce dla miłośników wędkarstwa; ciekawa historia – założenie pałacowo-parkowe arystokratycznego rodu von Raminów w Stolcu; ciekawostka: w jeziorze odnaleziono fragmenty amerykańskiego bombowca tzw. „Latającej Fortecy”, który został zestrzelony przez Niemców wiosną 1944 r.; pozostałości tej maszyny obejrzeć dziś można w Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu

rozbudowana sieć szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych (m.in. Puszcza Wkrzańska, szlak „Kościołów Wiejskich Gminy Kołbaskowo”, Szlak Graniczny im. Andrzeja Marcinkowskiego, ścieżka dydaktyczno-turystyczna ruin fabryki benzyny syntetycznej Hydrierwerke Politz AG im. Andrzeja Marcinkowskiego przy fabryce w Policach)

Malownicza gmina położona między Szczecinem, a polsko-niemiecką granicą. Zgodnie ze swoją nazwą – dobra do życia i inwestowania, o czym świadczą nagrody i tytuły w rankingach i plebiscytach. Dobra sytuacja finansowa i liczne inwestycje sprawiły, że w ostatnich latach z przysłowiowej sypialni gmina stała się równoważnym partnerem metropolitalnego Szczecina. Coraz więcej osób chce tutaj nie tylko mieszkać i odpoczywać, ale również prowadzić działalność biznesową.

gmina wiejska

Status

**30
tys.**

Liczba mieszkańców

**110
km²**

Obszar

**6703
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

stale rosnąca liczba mieszkańców (w latach 2018–2023 wzrost o niemal 30%) – w czasach negatywnych trendów demograficznych gmina jest miejscem świadomego wyboru miejsca zamieszkania, pracy i spędzania czasu wolnego

wysoka atrakcyjność ze względu na bogate walory przyrodnicze (duże zalesienie – 25%, Puszcza Wkrzańska i otulina ptasiego rezerwatu przyrody Świdwie, jezioro Stolsko), walory kulturowe i społeczne (intensywnie wykorzystywane ścieżki rowerowe, tereny sportowo-rekreacyjne, widocznie budowane więzi społeczne, imprezy biegowe, nordic-walking)

najniższa w powiecie polickim stopa bezrobocia liczonego jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – 1,3%, przy średniej dla powiatu – 2,5% i województwa 4,2%

dynamicznie rozwijający się sektor transgranicznych usług i handlu

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ W 2023 r. Gmina Dobra po raz trzeci z rzędu została najbardziej atrakcyjną gminą do życia na Pomorzu Zachodnim w ogólnopolskim rankingu „Gmina Dobra do Życia”.
- ◆ Widoczny w herbie gminy orzeł biały występuje w znajdującym się przy jej północno-wschodniej granicy rezerwacie Świdwie.

Piąta co do wielkości gmina województwa zachodniopomorskiego jest ważnym regionalnym ośrodkiem administracyjnym, usługowym i przemysłowym. Znajdujące się na jej terenie międzynarodowe lotnisko obsługuje z roku na rok coraz większą liczbę pasażerów. Krajobraz przyrodniczo-kulturowy, dobra dostępność komunikacyjna oraz ciekawy rynek pracy to jej największe atuty przyciągające coraz większą liczbę mieszkańców.

**gmina
miejsko-
wiejska**

Status

**37,0
tys.**

Liczba mieszkańców

**443
km²**

Obszar

**7793
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

położenie i dobra dostępność komunikacyjna (S3, DK3 i DK6), Port Lotniczy Szczecin – Goleniów znajdujący się 7 km od miasta (niemal 500 tys. obsłużonych pasażerów w 2023 r.), linia kolejowa Goleniów – Koszalin

pozytywne trendy demograficzne: tendencja do wzrostu liczby mieszkańców (wzrost o ponad 13% w latach 2002–2023), średni wiek mieszkańców niższy od średniego wieku mieszkańców województwa i całej Polski

wysoka atrakcyjność inwestycyjna – Goleniowski Park Przemysłowy, położenie na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej SSE

bogate dziedzictwo przyrodnicze, znaczna część obszaru gminy objęta ochroną m.in. w ramach sieci Natura 2000

wysoka atrakcyjność turystyczna: liczne zabytki, cenna przyroda, infrastruktura wodna: Marina Lubczyna, plaża nad jeziorem Dąbie oraz szlak kajakowy „Meandry Iny”

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ Unikalnym miejscem na mapie Goleniowa są zrewitalizowane budynki o charakterze industrialnym: kolejowy budynek magazynowy zaadaptowany na obiekt kulturalny pod nazwą „Rampa Kultura” oraz kolejowa wieża ciśnień na potrzeby organizacji społecznych pod nazwą „Twierdza Design”.

Położona na zachodnich krańcach Polski, na granicy z Niemcami gmina Gryfino to doskonałe miejsce do mieszkania i pracy. Od lat buduje swój wizerunek w nawiązaniu do trzech podstawowych wartości: energii natury związanej z zachwycającym rozlewiskiem Odry, licznymi jeziorami i rozległymi lasami; energii społecznej, która napędza do działania aktywistów, pasjonatów, twórców i sportowców oraz energii gospodarczej związanej z ugruntowaną pozycją lidera przemysłu i inwestycji w regionie.

**gmina
miejsko-
wiejska**

Status

**30,1
tys.**

Liczba mieszkańców

**254
km²**

Obszar

**6276
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

położenie w pobliżu ważnych szlaków komunikacyjnych (autostrada A6, droga ekspresowa S3, międzynarodowa droga wodna)

wysoka atrakcyjność osadnicza – rosnące zainteresowanie budownictwem jednorodzinnym

wysoka atrakcyjność inwestycyjna – Specjalna Strefa Ekonomiczna w Parku Regionalnym w Gryfinie

potencjał do rozwoju turystyki ze względu na ciekawą historię oraz bogate walory kulturowe i przyrodnicze

rynek pracy przyciągający specjalistów branży energetycznej i przemysłowej

bezpłatny publiczny transport zbiorowy

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ Gryfino otrzymało prawa miejskie od księcia Barnima I w dniu 1 marca 1254 roku – wcześniej niż Poznań, Kraków i Warszawa!
- ◆ Najbardziej znana atrakcja przyrodnicza Pomorza Zachodniego – tzw. Krzywy Las – znajduje się na terenie gminy Gryfino.

Jedna z mniejszych gmin Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Niewątpliwie jej największym atutem jest jezioro Miedwie z pięknie zagospodarowanym kąpieliskiem i unikalnym amfiteatrem z moło. Wysokiej jakości infrastruktura i dobra dostępność komunikacyjna sprawiają, że chętnie przyjeżdżają tu nie tylko turyści, ale rośnie również liczba mieszkańców. Z uwagi na swoje uwarunkowania naturalne gmina pełni przede wszystkim rolę zaplecza osadniczo-mieszkaniowego i rekreacyjno-wypoczynkowego dla Szczecina i Stargardu.

**gmina
wiejska**

Status

**6,5
tys.**

Liczba mieszkańców

**122
km²**

Obszar

**7518
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

cenne dziedzictwo przyrodnicze (niemal 60% powierzchni pokryta lasami, obszary chronione w ramach sieci Natura 2000, Puszcza Goleniowska na północy i zachodzie gminy oraz jezioro Miedwie na wschodzie)

wysoki potencjał do rozwoju turystyki: przyroda, zagospodarowane jezioro Miedwie – kąpielisko z promenadą i amfiteatrem w Morzyczynie, szlaki turystyczne, rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna

wysoka atrakcyjność osiedleńcza – duże zainteresowanie budownictwem jednorodzinnym, rosnąca liczba mieszkańców

idealne warunki do uprawiania turystyki wodnej (żeglarstwo, wind – kitesurfing, kajakarstwo), pieszej i rowerowej

dobra dostępność komunikacyjna (nowy odcinek DK 10 Kobylanka – Szczecin / Stargard, linia kolejowa Stargard – Poznań i Szczecin – Gdańsk, dwie stacje: Reptowo i Miedwiecko)

Wyróżniki i ciekawostki:

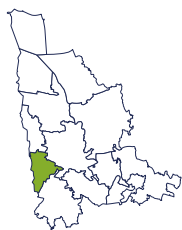
- ◆ W czasie II wojny światowej na jeziorze Miedwie, niedaleko wsi Bielkowo, wzniesiono torpedownię. Po dziś dzień obiekt ten budzi ciekawość nie tylko wśród turystów, ale również historyków i badaczy obiektów militarnych.
- ◆ W gminny kalendarz imprez cyklicznych wpisało się odbywające się nad jeziorem Miedwie święto „Złotej Dyni”, które przyciąga wielbicieli rękodzieła ludowego i lokalnego oraz producentów przetwórstwa ekologicznego.

Doskonale położona i świetnie skomunikowana gmina Kołbaskowo swoją pozycję społeczno-gospodarczą od lat buduje w oparciu o potencjał inwestycyjny i turystyczny. Unikalna Dolina Dolnej Odry to synonim niespotykanego nigdzie indziej dziedzictwa przyrodniczego. W połączeniu z inwestycjami integrującymi obszar gminy z sąsiednimi gminami po polskiej i niemieckiej stronie granicy, stanowi świetną bazę do rozwoju turystyki. Zaś bogata oferta inwestycyjna przyciąga tu nowych inwestorów, zwiększając tym samym atrakcyjność rynku pracy.

**gmina
wiejska**

Status

**15,3
tys.**

Liczba mieszkańców

**105
km²**

Obszar

**7224
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

przygraniczne położenie i doskonała dostępność komunikacyjna (autostrada A6 połączona z niemiecką A11 do Berlina i polską S3 – Gorzów/Zielona Góra/Wrocław, DK13 zapewniająca bezpośrednie połączenie ze Szczecinem i Schwedt w Niemczech)

duży potencjał turystyczny: nowe nabrzeże z przystanią w Siadle Dolnym, malownicze ścieżki rowerowe połączone z siecią ścieżek rowerowych po stronie niemieckiej, bliskość Międzyodrza – unikatowego w skali Europy rozlewiska Odry, prężnie działające instytucje kultury: Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Przecławiu oraz Pałac Ostoja – warsztat działań edukacyjnych, kulturalnych, edukacji ekologicznej i współpracy polsko-niemieckiej

gminne tereny pod inwestycje o łącznej powierzchni ok. 24 ha, wysoka atrakcyjność inwestycyjna, którą potwierdzają wielkie inwestycje międzynarodowych firm (m.in. centrum dystrybucyjne Amazona, DGS Diagnostics Sp. z o.o., KION Group)

Wyróżniki i ciekawostki:

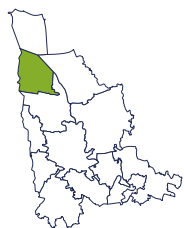
- ◆ W latach 1962–2007 w Kołbaskowie funkcjonowało jedno z największych drogowych przejść granicznych położonych wzdłuż zachodniej granicy Polski z Niemcami (Kołbaskowo-Pomellen).
- ◆ Wspomniane wcześniej Siadło Dolne nad Odrą uznawane jest za jedną z najpiękniejszych miejscowości w regionie. Stanowi przykład doskonałego zagospodarowania rzeki na potrzeby turystyczno-rekreacyjne.

Unikatowe w skali kraju położenie pośród lasów i dużych akwenów wodnych to jej największy wyróżnik. Najbardziej wysunięta na północny-zachód gmina w Polsce jest dzisiaj, podobnie jak na początku XX w., kojarzona przede wszystkim z turystyką. Sprzyjają temu piękna przyroda i bogata historia, a także absolutny brak przemysłu, bardzo dobre warunki geograficzne i bliskość do zachodniego sąsiada (Niemcy). Samych mieszkańców jest tu wyjątkowo mało, skoro niemal 90% powierzchni gminy zajmują wody i lasy.

**gmina
miejsko-
wiejska**

Status

**1,5
tys.**

Liczba mieszkańców

**197
km²**

Obszar

**7492
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

zdecydowaną większość gminy zajmują wody Zalewu Szczecińskiego (51,1%) i lasy Puszczy Wkrzańskiej (38%)

jedna z najmniej ludnych gmin w Polsce

zachowany średniowieczny układ urbanistyczny Nowego Warpna i liczne zabytki architektury sakralnej i świeckiej z XVII–XIX w.

wysoka lesistość, Puszcza Wkrzańska jako miejsce idealne dla miłośników pieszych, rowerowych i konnych wędrowek (liczne szlaki rowerowe i piesze), bogactwo zwierzyzny

miasto Nowe Warpno uznawane jest za miejscowość o szczególnych walorach klimatycznych

brak przemysłu i turystyczny charakter gminy

Wyróżniki i ciekawostki:

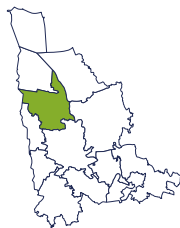
- ◆ Nowe Warpno jest jednym z najstarszych miast Pomorza Zachodniego. Jego dzieje sięgają czasów średniowiecza. Miasto lokowano prawdopodobnie w 1295 r.

Gmina z Zalewem Szczecińskim, plażą, piękną mariną i portem w Trzebieży, malowniczo położonym na skraju Puszczy Wkrzańskiej rezerwatem Świdwie. Charakterystycznym elementem krajobrazu są gniazdujące tu liczne gatunki ptaków, urokliwe rzeki Łarpia i Gunica, przystanie i bulwary. Gmina dba o naturalne dziedzictwo, walory żeglarskie i turystyczne, ale stara się także równoważyć działania z otoczeniem gospodarczym, rozwojem Grupy Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. i bardzo nowoczesnym kompleksem do produkcji polipropylenu oraz rozwijającym się polickim portem.

**gmina
miejsko-
wiejska**

Status

**39,0
tys.**

Liczba mieszkańców

**252
km²**

Obszar

**6305
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

ośrodek przemysłowy na skalę krajową – porty morskie w Policach (czwarty port pod względem przeładunku w Polsce) i Trzebieży, port rzeczny Police na Odrze, tor wodny Świnoujście – Szczecin, Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A.

miasto Police – jedna z najstarszych miejscowości Pomorza Zachodniego, posiada bogatą historię i ciekawe zabytki (w tym pozostałości po niemieckiej fabryce benzyny syntetycznej), siedziba powiatu polickiego

cenne walory przyrodnicze (Puszcza Wkrzańska – jeden z najpiękniejszych kompleksów leśnych w Polsce, rezerwat ornitologiczny Świdwie – wpisany w 1984 r. do Międzynarodowej Konwencji Ramsar jako jeden z ważniejszych obszarów wodno-błotnych w skali światowej, Rozтока Odrzańska)

potencjał do rozwoju turystyki, zwłaszcza wodnej, rowerowej i pieszej

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. jest największym producentem nawozów wieloskładnikowych w kraju. Zbudowała jedną z najnowocześniejszych w Europie i na świecie instalacji do produkcji polipropylenu z portowym terminalem magazynowo-przeładunkowym i infrastrukturą logistyczną.

Piękna z natury – jej krajobraz wypełniają bowiem malownicze lasy Puszczy Bukowej i liczne jeziora. Typowo rolniczy charakter gminy Stare Czarnowo ewoluje w stronę atrakcyjnej destynacji turystycznej, zwłaszcza dla mieszkańców pobliskich ośrodków miejskich. Jest to jedna z najmniejszych i najbardziej cennych przyrodniczo gmin Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, położona w północnej części powiatu gryfińskiego, przez co zapewnia kameralne warunki do relaksu i spokojnego wypoczynku na łonie przyrody.

**gmina
wiejska**

Status

**3,7
tys.**

Liczba mieszkańców

**153
km²**

Obszar

**6572
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

korzystne położenie względem większych ośrodków miejskich: Szczecina, Stargardu, Pyrzyc i Gryfina

dobrze warunki do uprawy winorośli (na terenie gminy działają dwie winnice: Binowo i Jassa), rozwijająca się oferta enoturystyki

potencjał do rozwoju turystyki wodnej (rzeka Płonia – kajaki, jeziora Miedwie, Binowskie, Glinno – wypoczynek nad wodą) oraz turystyki rowerowej (ścieżki)

długa historia i ciekawe zabytki, w tym jeden z najcenniejszych kompleksów zabytkowych w Polsce – romańsko-gotycki zespół zabudowań klasztoru Cystersów w Kołbaczu

cenne środowisko przyrodnicze, obszary prawnie chronione (Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”, kilka rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000)

Wyróżniki i ciekawostki:

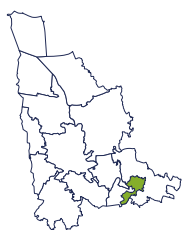
- ◆ W południowo-wschodniej części Puszczy Bukowej w pobliżu wsi Glinna znajduje się ogród dendrologiczny z cenną roślinnością introdukowaną, którego historia sięga 1823 r.
- ◆ Na terenie gminy znajduje się jedno z najstarszych pól golfowych w Polsce – Binowo Park Golf Club. Kompleks obejmuje również apartamenty i ekskluzywną restaurację.

Trzecie co do wielkości miasto w województwie zachodniopomorskim. Zachwyca monumentalnymi zabytkami, bogatą ofertą kulturalną i niezwykłym położeniem na pograniczu Niziny Szczecińskiej i Pojezierza Zachodniopomorskiego. Od lat inwestuje w infrastrukturę i swoich mieszkańców, przyciągając do siebie kapitał polski i zagraniczny oraz rozwijając turystykę. Wizję rozwoju miasta określają słowa: MIESZKAJ, PRACUJ, ODKRYWAJ. Szeroka oferta mieszkaniowa, przyjazne i zielone miasto, bezpieczne przestrzenie publiczne, stale rosnąca oferta spędzania czasu wolnego to czynniki aktywizujące mieszkańców oraz zachęcające nowych mieszkańców do osiedlania się.

**gmina
miejska**

Status

**66,6
tys.**

Liczba mieszkańców

**48
km²**

Obszar

**6381
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

korzystne położenie i dostępność komunikacyjna (DK 10 i 20, bliskość lotniska w Goleniowie, magistrała kolejowa Świnoujście – Szczecin – Poznań)

unikatowa oferta inwestycyjna – Kostrzyńsko-Słubicka SSE, Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii (850 ha), Stargardzki Park Przemysłowy (150 ha), wsparcie inwestorów ze strony samorządu i Stargardzkiej Agencji Rozwoju Lokalnego

dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna, rekreacyjna i kulturalna

ponadprzeciętna jakość rynku pracy, w samych parkach przemysłowych działa ok. 100 przedsiębiorstw zatrudniających niemal 9000 pracowników

aktywna polityka przyciągania mieszkańców STARGARDVITA! oferująca szereg zniżek dla mieszkańców posiadających Stargardzką Kartę Mieszkańca

Wyróżniki i ciekawostki:

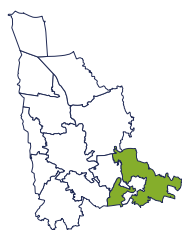
- ◆ Przez zachodnią część Stargardu przebiega 15 południk długości geograficznej wschodniej. Od 1884 r. wyznacza on centrum środkowoeuropejskiej strefy czasowej.
- ◆ Dumą Stargardu są jego zabytki, w tym uznane za Pomniki Historii Kościoł pw. NMP Królowej Świata oraz średniowieczne mury obronne miasta.

Położona w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Stargard, które rozdziela ją na dwie części, gmina Stargard jest największą pod względem powierzchni w powiecie stargardzkim. Stanowi obszar niezwykle atrakcyjny pod względem turystycznym z uwagi na walory przyrodnicze i zabytki. Jej sielski krajobraz przyciąga coraz większą liczbę mieszkańców, którzy wysoko oceniają jakość życia.

**gmina
wiejska**

Status

**15,3
tys.**

Liczba mieszkańców

**319
km²**

Obszar

**5876
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

duży potencjał do rozwoju turystyki – cenne obszary przyrodnicze (rytna Jeziora Miedwie, Dolina Iny, Dolina Krąpieli, rezerwat przyrody Ozy Kiczarowskie) i wysokiej klasy zabytki (m.in. dwa kościoły datowane na XV w., pałace i parki)

pozytywne trendy demograficzne – wzrastająca liczba ludności i gęstość zaludnienia na terenie gminy, dodatnie saldo migracji i dodatni przyrost naturalny

bogate tradycje rolnicze (niemal $\frac{3}{4}$ powierzchni gminy zajmują użytki rolne, funkcjonują tutaj zarówno małe gospodarstwa indywidualne, jak i duże, o powierzchni ponad 1000 ha)

Wyróżniki i ciekawostki:

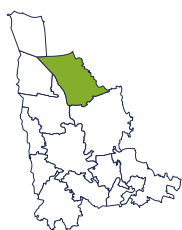
- ◆ Znajdujące się na zachodniej części gminy jezioro Miedwie jest piątym co do wielkości jeziorem w Polsce.
- ◆ W kamiennym kościele pw. św. Piotra i Pawła w Grzędzicach można podziwiać odrestaurowane, najstarsze na Pomorzu Zachodnim polichromie z lat 1450–1470.

Tradycje rybackie, funkcjonujący od stuleci port i rozwijająca się oferta turystyczna czynią z gminy Stepnica niezwykle atrakcyjne miejsce na mapie regionu. Ta malownicza kraina otoczona lasami Puszczy Goleniowskiej nad wodami Zalewu Szczecińskiego przyciąga coraz więcej amatorów aktywnego wypoczynku i rekreacji, miłośników pieszych i rowerowych wędrówek oraz wodnego szaleństwa. Gmina swoją siłę czerpie z historii i tradycji związanych z rybactwem, przemysłem drzewnym i turystyką, które – tak jak dawniej – są ważnymi elementami jej krajobrazu społeczno-gospodarczego.

**gmina
miejsko-
wiejska**

Status

**4,7
tys.**

Liczba mieszkańców

**293
km²**

Obszar

**7100
zł**

Dochód ogółem
budżetu gminy
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty gminy:

port rybacki oraz modernizowany port morski o znaczeniu lokalnym, pełniący funkcje rybacką, żeglarską i handlowo-przeładunkową; przemysł drzewny

sięgające czasów średniowiecza, kontynuowane do dziś tradycje rybackie i przetwórstwa drzewnego

duża atrakcyjność turystyki wodnej (dwie przystanie żeglarskie w Stepnicy oraz przystanie w Kopicach i Gąsierzynie – stanowiące część Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego)

bogactwo przyrody (96% powierzchni gminy pod ochroną w ramach sieci Natura 2000, rezerваты przyrody, zasobne lasy Puszczy Goleniowskiej)

liczne ścieżki rowerowe, szlaki: Pomorska Droga św. Jakuba, Wokół Zalewu Szczecińskiego, R-66 stwarzają bardzo dobre warunki dla turystyki rowerowej

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ Do najważniejszych pracodawców w Stepnicy należą zakłady drzewne IKEA Industry Poland Sp. z o.o. produkujące surowe meble z drewna sosnowego, eksportowane do różnych krajów na całym świecie.
- ◆ W okresie międzywojennym Stepnica była zapleczem turystycznym dla mieszkańców największego miasta nad Odrą – Szczecina (atutem było ok. 6000 miejsc noclegowych). Atrakcją było drewniane moło z kawiarenką, do którego przybijały statki białej floty. Codziennie kursował mały stateczek do Szczecina.

MIASTO ŚWINOUJŚCIE

Wyspy możliwości

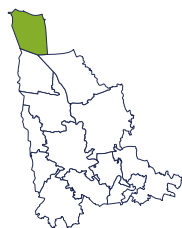
www.swinoujscie.pl

Jedynie miasto w Polsce leżące na kilkudziesięciu wyspach. Jego mieszkańcy mówią, że „tu zaczyna się Polska”. Znany kurort i uzdrowisko, zachwycające zapierającymi dech w piersiach krajobrazami i nadmorskim mikroklimatem, pełni także funkcje portu i miasta transgranicznego. Od lat wykorzystuje swoją rentę geograficzną i warunki przyrodniczo-naturalne do budowania miasta nowoczesnego, otwartego i konkurencyjnego, tak dla mieszkańców, jak i turystów oraz inwestorów.

**miasto na
prawach
powiatu**

Status

**38,9
tys.**

Liczba mieszkańców

**202
km²**

Obszar

**15 195
zł**

Dochód ogółem
budżetu miasta
na 1 mieszkańca

Obraz społeczno-gospodarczy – atuty miasta:

wyjatkowe położenie miasta, którego granice stanowią: od południa Zalew Szczeciński, od północy Morze Bałtyckie, od zachodu granica państwowa z Niemcami, od wschodu – gmina Międzyzdroje

Port Świnoujście – największy w Polsce, pod względem zawinięć promów i wielkości ruchu pasażerskiego i towarowego terminal promowy zapewniający stałe połączenia ze Szwecją i Danią; ważne ogniwo łączące Europę środkową i południową ze Skandynawią

ważny ośrodek turystyczny i gospodarki morskiej, spełniający także istotne funkcje w zakresie bezpieczeństwa energetycznego kraju

tunel pod Świną – otwarty w 2023 r., najważniejsza i największa inwestycja w historii miasta, która połączyła wyspy Uznam i Wolin, a tym samym lewobrzeżną część miasta z resztą kraju

atrakcyjność inwestycyjna w obszarze turystyki i gospodarki morskiej

Wyróżniki i ciekawostki:

- ◆ Świnoujście leży na 44 wyspach, z których zamieszkane są tylko trzy: Uznam, Wolin i Karsibór.
- ◆ Symbolem miasta, widocznym również na logo promocyjnym, jest Stawa Młyny. Usytuowany na końcu Falochronu Zachodniego znak nawigacyjny ma charakterystyczny kształt wiatraka, stąd jego nazwa.
- ◆ Świnoujście jest uznanym w Europie uzdrowiskiem, którego historia sięga początków XIX w.

Wydawca	 <p>STOWARZYSZENIE SZCZECIŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO</p> <p>Stowarzyszenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego Plac Jana Kilińskiego 3 71-414 Szczecin</p>
Opracowanie	<p>Euro Pilot Sp. z o.o. ul. Konarskiego 3, 01-355 Warszawa www.europilot.com.pl</p>
Fotografie	<p>Członkowie Stowarzyszenia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego</p>
Grafika i skład	<p>Ewa Chmielewska</p>
Teksty, redakcja, korekta	<p>Magdalena Budkiewicz-Suchocka, Dominika Borówka</p>

ISBN 978-83-8218-192-0

Zespół redakcyjny Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego 2030	<p>Roman Walaszkowski Magdalena Maik Zbigniew Kubik Natalia Tkacz Damian Róż</p>
Współpraca w opracowaniu	<p>Biuro Planowania Przestrzennego Miasta w Szczecinie Grupa robocza ds. prac nad realizacją strategii Komisja partnerów społeczno-gospodarczych ds. przygotowania i wdrażania strategii</p>
Eksperci	<p>dr Ewa Kurjata prof. dr hab. Dariusz Zarzecki</p>